II. ÉVFOLYAM 32. SZÁM
BUDAPEST, 1943. AUGUSZTUS 4. — III.
ÁRA: 24 FILLÉR

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

PÁNCÉLTÖRŐ A SZOVJETFRONTON

A GÖRÖG MITOLOGIA festői tájképe semmit se árul el arról, hogy Kréta szigetét egyetlen erőddé alakította át a német akarat

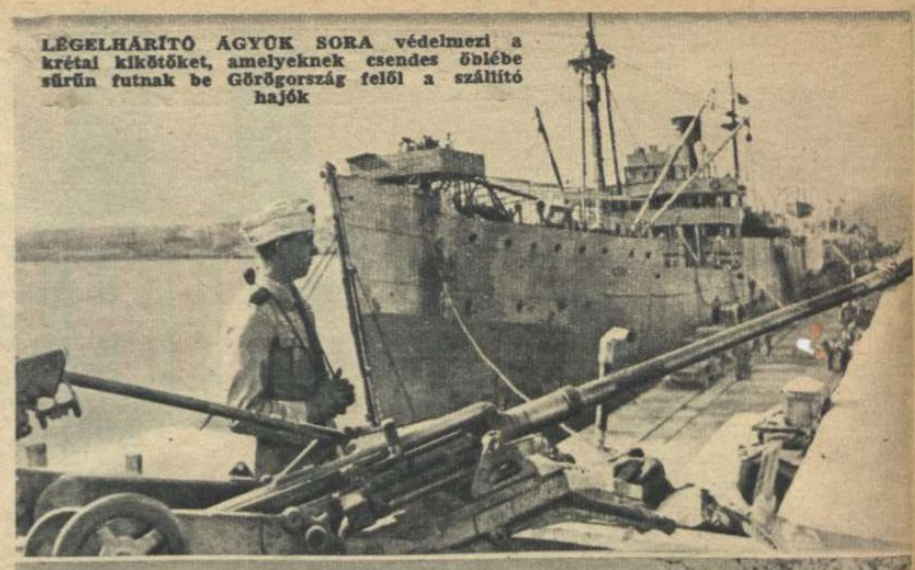

LÉGELHÁRÍTÓ ÁGYÚK SORA védelmezi a krétai kikötőket, amelyeknek csendes öblébe sűrűn futnak be Görögország felől a szállító hajók

A SZABAD TENGER ÉLETÉT, a távolban feltetsző füstcsíkokat, a széltől korbácsolt hullámokat, a sötétkéken ragyogó eget ügyeli naphosszat a fegyveres őr. A parancsnok sűrű időközökben végigjárja a figyelő szolgálat katonáit és meghallgatja jelentéseiket. Minden apróság fontos lehet . . .

KRÉTA:

Az elmúlt héten Kréta fölött angol repülőerődök jelentek meg és bombákat vetettek az Égei-tenger e legfontosabb stratégiai pontjára. A sziget, amelynek elfoglalásához fűződik a német hadsereg ejtőernyős alakulatainak örökre ragyogó történelmi teljesítménye, a Balkán félsziget előretolt erődje a Földközi-tenger keleti térségében. Kapuja a sűrű szigetvilágnak, szüntelen fenyegetés Ciprus, a brit sziget és Egyiptom felé s aki a görög mitológia e sziklás bölcsőjét birtokolja, ellenőrizni tudja Kisázsia és a Balkán hajóforgalmát is. A német haditechnika egyetlen erődrendszerré változtatta Krétát. A komor, kopár sziklák alkalmasan kínálkoztak a védelmi állások kiépítésére, s a tengerpart ma már összefüggő vonalban, megszakítás nélküli hálózata a lövegállásoknak, géppuskafészkeknek. Bunkerek, aknamezők hallgatag veszedelme várja a támadót, s a német haderő legjobb csapatai tartják megszállva a védelmi pontokat. A hosszú nyugalom ideje alatt olyanná változott Kréta, mint a sündisznó: tüskéi vannak mindenütt és bajos dolog volna megtámadni . . .

ÚJ FÉNYSZÓRÓT telepítenek a hegyormon. kövekből hevenyészett állásban. A nagyerejű reflektorok egész éjjel tapogatják fényujjaikkal a sziget egét

LÖSZER ÉRKEZIK Kréta szigetének egy fontos, megerősített pontjára . . .

A NÉPAUTÓ IS ELJUTOTT KRÉTÁRA s a nehéz hegyi utakon a hadsereg is jó hasznát veszi a fürge kis kocsiknak

KÖRÖSKÖRÜL a sziklás partok mentén messzehordó ágyúk néznek a szabad tenger felé...

A MAGAS HEGYI ÁLLÁSOKBA jámbor öszvérek hordják az élelmiszert és hadianyagot

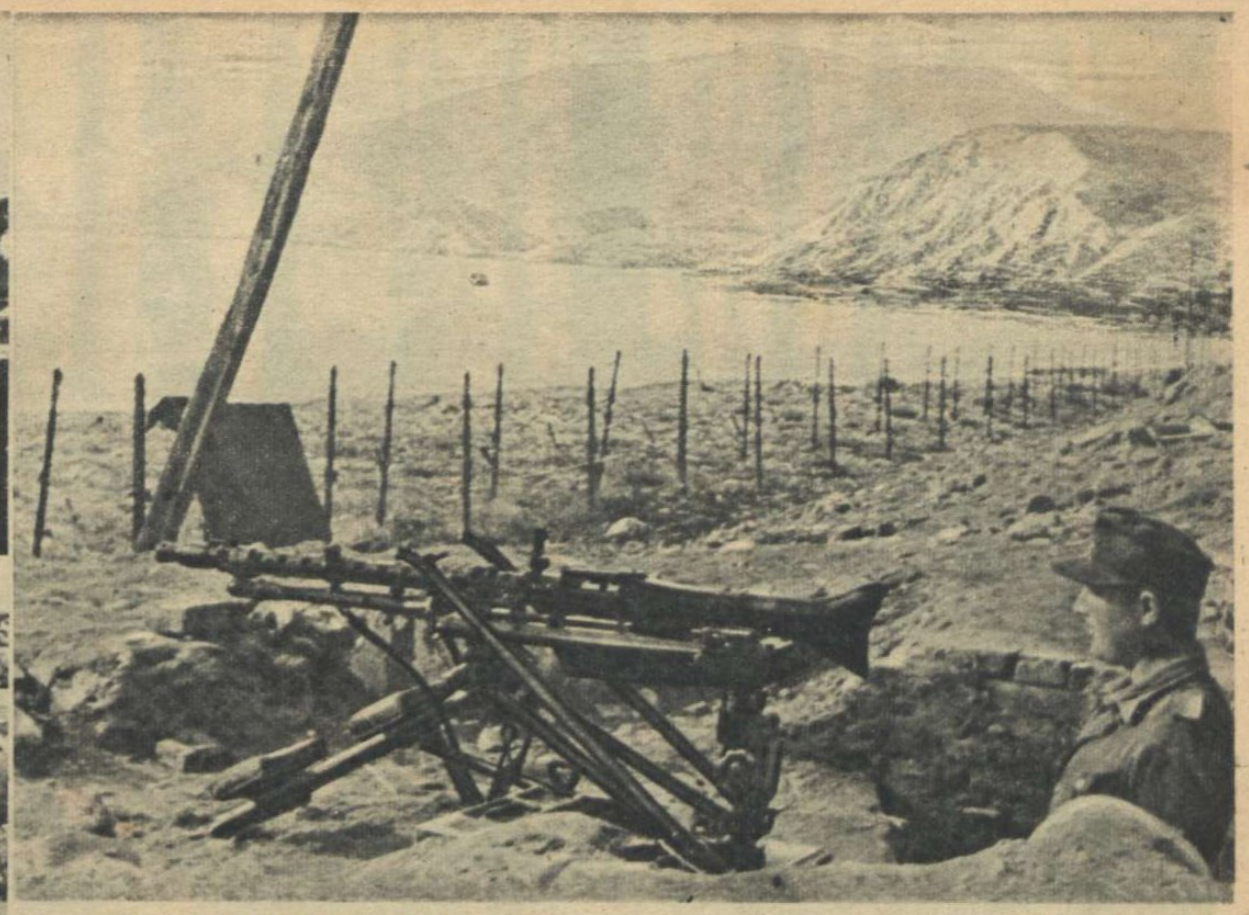

GYALOGSÁGI ÁLLÁS a köves, sík part mentén. Drótakadályok, aknamezők és géppuskák oltalmazzák az öblöt, a kopár sziklák között pedig láthatatlan nehézütegek állnak tűzelésre készen

AZ EGEI-TENGER ERŐDJE

MEGSZOKOTT VENDÉG

a kis hegyi falvakban a páncélos felderítő kocsi, mert a fontos támaszponton szüntelenül őrködik a német védelem, minden meglepetésre készen. A lakosság örömmel fogadja az őrjáratot

IZGALMAS VADÁSZAT

egy angol akna után a parti vizeken. Sebes naszádok őrjárata mindig talál ilyen veszedelmes üzeneteket a tenger vizében. A gyakorlott legénység könnyedén halássza ki és teszi ártalmatlanná a robbanó gömböket

A SZOLGÁLAT UTÁN vidám pihenő is jut a Krétán őrködő katonának. A mélykék tengeren pompásan siklik a vitorlás és az átlátszó vízben nagy tempókkal úszhat a gondtalan férfi

GEORGIAI ÖNKÉNTES A SZOVJETFRONTON
Szovjet-Oroszország elnyomott népei önkéntes légiókban küzdenek a szovjet ellen

HÉTRŐL HÉTRE

V

Nagy vadászat

hallalija zúgott végig az elmult héten a magyarországi baloldal lapjain, amelyeknek drága hasábjait a világrengető eseményektől csaknem teljesen elfoglalták egy időre a nemzeti felháborodás tajtékzó szavai. Mi volt az ok? A Magyar Futár főszerkesztője Berlinben az Antikomintern rendezésében előadást tartott s mivel szót mert ejteni mellékesen a zsidókérdésről is, egyszerre kikiáltották a világnak, hogy „hazafiatlanul" viselkedett a baráti állam fővárosában s még megboldogult Sándor-Schlesinger Pált is fejére citálták, hogy az bezzeg mennyivel diplomatikusabb magatartást tanusított annakidején Newyorkban, amikor a numerus claususról és a magyarországi antiszemitizmus egyéb rémséges tettei felől faggatták a fajrokonok... A nagy vitézkötéses cikkek, — sajnos, — gyatrán takarták el a lényeget, amely abban az egyszerű mondatban foglalható össze, hogy hazai érdekeltjeink mindenkit szeretnének villámmal agyonsujtani, aki számukra kellemetlen, s céljuk elérésére még ilyen gyarló és semmikép se alkalmas ürügyet is szívesen felhasználnak. A nagy zenebonára Rajniss Ferenc az Egyedül Vagyunk hasábjain válaszolt, ott utasította vissza az átlátszó vérvádat, amely „a nemzeti ügy elárulásává" fogalmazódott. A két oldalnyi nyilatkozatból a leglényegesebb részt mi is szükségesnek látjuk közölni: lássák a Magyar Futár olvasói is, mi az igazság a borzasztó vádiratokból... Arra a kérdésre, hogy küld-e helyreigazító nyilatkozatot a nagy vadászatban résztvevő lapokhoz, az Egyedül Vagyunk munkatársának azt felelte Rajniss Ferenc, hogy nem kér helyreigazítást. „Beszéljenek és írjanak, amit akarnak, — mondta, — a mai idő nem arra való, hogy az ember személyi vitákat folytasson. Én meggyőződésemért élek és minden személyi áldozatot vállalok, mert a hitem nem saját jó vagy rossz életem szempontjai szerint alakult ki. Az egymás ellen küzdő óriási világerők teljes ismeretében és a magyarság történelmi helyzetének gondos és sokat gyötrődő vizsgálatában jutottam el arra a végső következtetésre, hogy puszta nemzeti és népi megmaradásunk is az európai nacionalista erők és hadseregek győzelmétől függ. Akkor lennék hitvány ember, ha független, szabad meggyőződésemet elhallgatnám a polgárinak nevezett önérdek védelmében... Hogy mi a konkrét vád ellenem, azt nem tudom, — folytatta ezután. — Megírták idehaza, egyöntetűen, hogy néhánynapos berlini tartózkodásom alatt az Antikomintern rendezésében előadást tartottam, amelynek címe „A bolsevizmus és Magyarország" volt, tehát az az állítás, hogy Magyarország politikájáról beszéltem, közönséges hazugság. Érdekes, hogy ádáz ellenségeim egy sort se idéztek előadásomból, csak úgy nagy általánosságban állapították meg, hogy „Rajniss Ferenc előadása túlment azon a határon, amit egy magyar embertől különösen akkor, ha az illető a törvényhozás tagja, el lehet várni." Hogy mi a határ és mi a túllépés, arra vonatkozólag csak annyit írtak, közérthetően, hogy az elégedetlenség hangján emlékeztem meg a zsidótörvényekről, — s Uram bocsáss meg, — még azt is mondottam volna, hogy „a zsidóság még mindig pozíciókat tölt be a sajtóban, az egyesületi életben és a közgazdaságban." Ez elfogultság? Ez határátlépés? Talán azt kellett volna mondjam, hogy a zsidóság nálunk semmiféle szerepet nem tölt be, vagy nincs is és én meggyőződéses zsidóbarát vagyok s ezért jöttem Berlinbe, hogy átkérjem a zsidóságot hazánk irányaira? Így kellett volna beszélnem a 8 Órai Ujság megnyugtatására? És így szereztem volna „hazám számára tiszteletet és megbecsülést a külföld közvéleménye előtt?" Ne játszunk szembekötősdit az igazsággal! Mások is látnak, — már akiknek szemük van, — mások is rendelkeznek bizonyos megfigyelőképességgel s nyugodt lélekkel állíthatom, hogy Berlinbe zsidóinformációt vinni annyit jelentene, mint kávéskanállal hordani a vizet a Dunába... Titok és elárulnivaló egyszerűen nincs, viszont a zsidókérdés és a bolsevizmus között összefüggés van, ahogy Kun-Kohn Béláék kegyetlen uralma bebizonyitotta. S ahogy a csillagokat nem lehet letagadni az égről, úgy nem lehet lemosni a bolsevizmus ábrázatáról a jellegzetes, vad világuralmi zsidó vonást. Mások megtehetik ingyen, bérmentve, vagy pénzért, de én nem tartozom a szerecsenmosdatók szektájához, sem Budapesten, se Berlinben..." A nyilatkozatban ezután elmondotta Rajniss Ferenc, hogy azon a bizonyos berlini előadáson, amely két óra hosszat tartott a Kaiserhof sárga termében, a kifejtett tételek legkisebb része vonatkozott a zsidókérdésre, olyan közismert, egyszerű tények felsorolásával, amelyekről a magyarországi sajtó ezerszer írt s a külföldi lapok is számtalanszor beszámoltak, anélkül, hogy valaki ezeket a tényeket féltve őrzött titkoknak nyilvánította volna." Ennyi volt hát a nagy lármával indított hallali pozitív alapja, de a dühös hadjárat azért igen tanulságos következtetésre adhat alkalmat minden józanul gondolkodó elménék...

Hatalom

már nincsen a kezében, de minden ember, aki forrón hisz az európai nacionalizmus nemzetek jobb sorsát formáló jövőjében, tisztelegve fordul

Benito Mussolini felé, most, hogy hatvanadik esztendejét betöltötte. Az utókor majd felméri művét és kijelöli helyét azok között, akik az emberiség sorsának alakításában tevékeny részt vállaltak: a nagy lelkek, messze tekintő szellemek díszes sorában. Nem lehet megírni soha ennek a büsvégzetű kontinensnek történetét az első világháborútól kezdve úgy, hogy az ő nevét ne említse minden lap s a nemzeti gondolat diadalmas útját se rajzolhatja meg soha tárgyilagos toll anélkül, hogy ennek az útnak mérföldjelző kövéül ne az ő alakját állítsa oda a jövendő nemzedékek szeme elé, mutatni: hogyan képes egyetlen férfi forró akarata a felemelkedés ormaira magával ragadni egy népet a pusztulás szakadéka széléről... Mikor hazája megmentésére sietett, vörösen lobogott már a bolsevizmus tüze az ország egén, ott kísértett a gyárak körül, a mezőkön, mindenütt. Erős volt Mussolini, mert messze látott, s nem engedett, mert tudta, hogy az élet és halál forog kockán. Szétlazult minden régi kapcsolát, népe és hazája egyedül állott a megpróbáltatás kapujában, kevés volt a választanivaló... Vagy elpusztulni, vagy méltóvá válni Róma történelmi örökségére — ez a két út kínálkozott. S ő a nemzeti felemelkedést választotta és olyan szédítő utat mutatott nemzetének, amely valóban a konzulok és cézárok világbíró Rómájához volt méltó. A fegyver és erő, a nemzeti öntudat és elszánás jogát hirdette akkor, amikor Európában pacifizmust és nemzetköziséget szónokoltak a keleten feltámadó roppant katonaállam akaratlan ügynökei s hogy neki volt igaza, — most mutatja a történelem legkegyetlenebb mérkőzése. Húsz esztendeig nem ok nélkül gyűlölték és kívánták vesztét ellenségei és nem hiába rajongtak érte, akik a maguk nemzetének felemelkedését úgy szerették volna valóra váltva látni, mint ahogy ő felemelte a maga népét. Az ellenfél és barát egyaránt tudta: kicsoda...

Nekünk,

magyaroknak, mindörökre szívünkbe írta nevét s kemény, férfias arcéle a mi számunkra időtlenül a nemes barát jelképe marad. Hiszen mikor a halálra ítéltek vigasztalan magánosságával tántorogtunk megszabott végzetünk elé, az ő szava kiáltott felénk egyedül bátorítón, messzehangzón s a népek lelkiismeretére ő hivatkozott miattunk, mikor a „nagy rokkantnak", Magyarországnak igazságos elbánást követelt. Felejthetnénk-e valaha felénk nyújtott baráti kezét, amelynek mozdulata egyszerre rangot adott a kitaszított magyarnak a népek asztalánál, s a rendíthetetlen meggyőződést, amelyet történelmi pörünkben, a bécsi döntésnél örök igazságunk mellett oly hathatósan és nyomatékkal érvényre juttatott? Hitvány és alacsony lélek lakoznék bennünk, nem lennénk méltók többé régi tisztességünkre, ha most megtagadnánk és elfelejtenők.

A magyar milliók

sorsa az egyetlen dolog, amire tekintetünket függesztenünk szabad és szükséges ezekben a napokban... A millióké, akiknek sorsa, boldogulása, kívánságainak, vágyainak beteljesülése a nemzet megmaradásának is alaptétele, hiszen az ő tömegük tartja vállain Atlasként az országot s az ő munkájuk, verejtékük, elhullajtott vérük nélkül belezuhannánk abba a gigantikus süllyesztőbe, amely előttünk is elnyelt már annyi népet ezen a tragikus földön. Most kell kiállni, egyenesen, férfiasan mindenkinek, megvallani hitét s éberen őrködni valamennyiünknek, akiknek a vigyázás a feladata, nehogy ködösítő különítmények jelenjenek meg az egyenes úton és kis érdekcsoportok kedvéért veszedelmes ösvényekre csábítsák az előre menetelő nemzetet. A világnézetet, a meggyőződés komolyságát minden nappal jobban próbára teszik az események, s csak az a talpig ember, az a jövendőt megérdemlő nép, amely az ijesztő próbát kiállja. Szónokolni könnyű, s a derűs napokban kitartónak lenni se nehéz; eligazodni a szövevényes események között akkor, amikor a fontolgatásra idő van bőven, nem sürgetnek bennünket a sarkunkba érccsizmával lépő napok, — ezt mindenki megtudja csinálni. De szilárdan kitartani az egyszer helyesnek felismert igazságok mellett, ha orkánba fordul a történelem népeket intő szélzúgása, ez az igazi vezetők erénye és elhivatottsága. A mi utunk a becsületes harc, a férfias küzdelem útja, s annak végén integet csak a béke és boldogság a nemzet felé. Mert alkuval népek jövőjét soha, legfeljebb érdekcsoportok holnapját lehet megvásárolni!

EGY LEKÜZDÖTT SZOVJET PÁNCÉLTÖRŐ állásból tüzelnek az orelii anyagcsata tomboló fergetegében a fáradhatatlan katonák

A történelem legnagyobb

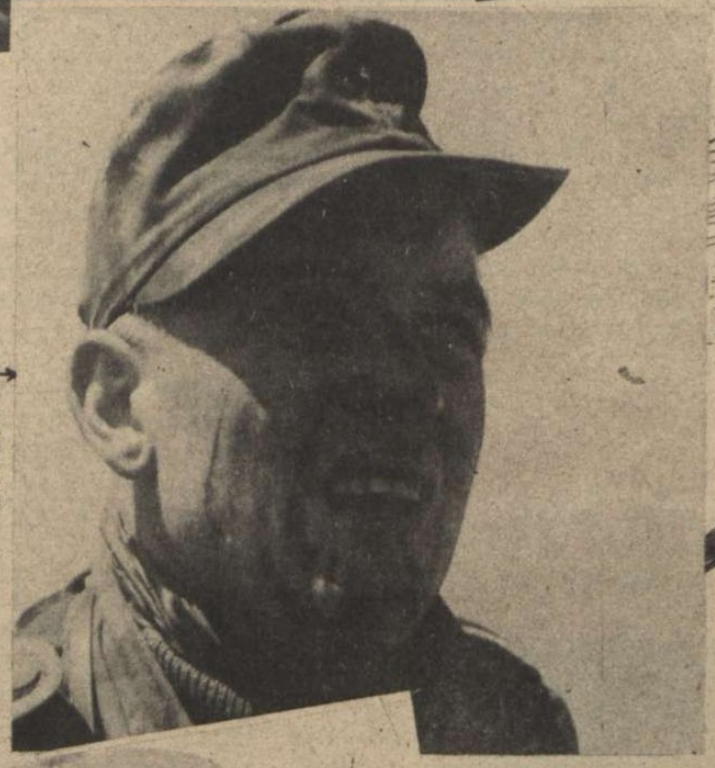

A PARANCSNOK ... A szem feszülten figyelő tekintete, az összeszorított száj és az arc komoly nyugalma beszédesen árulja el, hogy mi történik előtte ...

EGY TEKINTET ELŐRE, harc közben ... Vér, korom és verejték lepi a gránátos arcát, de szemében a győzelem hite lobog, ahogy átpillant a kavargó csatatéren

AZ ELLENSÉG PERGŐTŰZÉBEN, mélyen az oltalmazó árokban várja a gyalogos, hogy véget érjen a tüzérségi párbaj

A Ladoga-tótól a Kubán vizéig tűz és láng a föld: az emberiség legnagyobb mérkőzése folyik Keleten. Gépek és katonák tömege harcol a diadalért, gránátok robbanása, repülőbombák üvöltése, ágyúk dörgése, motorok zúgása közben. **Talpalatnyi területekért vivják a harcot, egy-egy mély árokért, vízmosásért, s a cél nem nagy térségek meghódítása már, hanem az ellenség ember és hadianyagának felmorzsolása.** Amit a haditechnika leleménye ki tudott találni, s amit a gyárak képesek elkészíteni, azt mind a két fél belevetette a csatába ... Orel és Bjelgorod neve mindörökre bekerül a történelem véres lapjaira, de a két név mellett a dicsőség jelzőit írja a história nemtője a német harcos kitartása, bátorsága mellé is. Anyagcsata dúl és viharzik Keleten, de **a gépek mérkőzésében is az ember mondja ki az utolsó szót. Az emberi idegek, a férfi komor elszánása, a katona bátorsága, halálmegvetése, győzelmi akarata dönti el az ütközetek sorsát s ott, Orelnél, Bjelgorodnál, Leningrádnál, vagy a kubáni hídfőnél a német gránátos mutatta meg, hogy a földkerekség katonája ...**

JÓ SZOLGÁLATOT TESZ a páncélos-csapdának készült mély árok a Donec partján. A gránátosok tartaléka itt gyülekezik, az elfoglalt mélyedésben

FÉLIG KIEMELKEDVE, a robbanások sűrű, sárga füstjében derékig áliva az árokban, ugrásra lendül a gránátos

csatája

BJELGOROD FÖLÖTT,
tűzérségi támogatással támad a gyalogság. Minden gránát robbanása után előre szökell a harcos az ellenséges állás felé

ROMOK KÖZÖTT,
egy hajdani falu helyén kattog a géppuska . .

A BAJTÁRSI RAGASZKODÁS ott él legjobban a katona szívében, ahol legnagyobb a veszély. A sebesültet ketten is támogatják a tűzvonalból a segélyhelyre

CSATA KÖZBEN . . .
A harcos kemény vonásain ott ül a küzdelem elszántsága és a győzelmi akarat

FEDEZÉKBE! Minden gránátos árkot ás ott, ahol rövid időre megáll a roham. Biztonságot nyujt, akármilyen kicsiny a gödör és el is rejti az ellenség szeme elől

PÁNCÉLGRÁNÁTOSOK rövid megbeszélést tartanak a harc szüneteben. Most a tüzérségé és a stukáké a szó . . .

VÁRAKOZÓ GRÁNÁTOS
az elhagyott szovjet-állásban. A parancs talán mindjárt érkezik és folyik tovább az előnyomulás

EGY ÓRÁVAL EZELŐTT
itt még a bolsevisták elkeseredett csapata védte az árkot. Az elhasználatlan töltény, a horpadt benzineshordó mutatja, hogy gyorsan kellett visszavonulniok a német roham elől

A KUBÁN NÁD-RENGETEGÉBEN
csak iránytűvel boldogul a felderítő járőr. Az ösingoványt örökki szemmel kell tartani, mert jó búvóhely a védelmi állásokon átszivárgó ellenségnek

UGRÓM! — figyelmezteti bajtársait a gránátos és lövésre kész pisztollyal kezében előrelendül a fedezékből. Feje fölött fütyülnek a géppuska sorozatai, hogy elvonják a szovjet-katonák figyelmét és takarásba kényszerítsék őket. Lépésről-lépésre halad a szívós támadás . . .

A kubáni hídfő körül megint elcsendesedett a nagy ütközetek ágyúdörgése. A német védelem a nehéz terepen megingathatatlannak bizonyult, a mocsaras, nádas lapályon hiába kísérleteztek a bolsevisták újabb, meg újabb támadással . . . **De a csend azért nem a béke csendje.** Nehéz a szolgálat és ezer szemet kíván a szüntelen megfigyelés, ezerféle megpróbáltatás között végzi a német gránátos itt is kötelességét. Éjjel-nappal folyik a felderítés, kis különítmények vállalkoznak vakmerő utakra a végtelen nádasokban s olykor az alattomos ellenséggel egy-egy dombért, géppuskafészekért elkeseredett harcok folynak. A szovjet tapogatja a védelmet, s hol itt, hol ott ugrik rohamra. Szüntelen készenlét emészti az idegeket, de ha harcra kerül a sor, a tapasztalt gránátos itt is megfontolt komolysággal utasítja vissza az ellenséges próbálkozást.

NAGY ELŐVIGYÁZATTAL DOLGOZIK
a járőr. Örökké lövésre kész a puska, mert nem tudni: szél zörgeti-e a nádat, vagy ellenség bujkál sűrűjében

A MEGCSENDESEDETT ARCVONALON
is ott jár a katona örök ellenfele: a halál . . . A sebesült bajtárstól, aki kórházba indul, búcsúzik a parancsnok

GYANÚS JELEK . . .
A túlsó parton mozgolódik valami a sás között! Feszült csendben, némán várakozik a kubáni járőr

SÜKET NÉMASÁG HONOL
a vasbeton erőd körül... Törmelék, szétzúzott fal és a biztosnak hitt bunkerben halott szovjetkatonák teteme tanuskodik, hogy a stukabombák ellen nincs védelem...

A fegyvernemek együttműködése a hadvezérek zsenialitásának bizonyítéka és a győzelem legfontosabb kelléke. A keleti nagy csatákban mindig ez az együttműködés volt a német vezérkar legfőbb ereje s most, amikor a nyári offenzíva gigantikus összecsapása folyik, megint ez a félelmetes és következetes együttműködés mutatkozik meg. A földön harcoló gránátos nyugodtan végzi kötelességét, mert tudja, hogy ahol szükség van rá, az eget elsötétítő tömegben jelennek meg a légi haderő gépei, leküzdik a legmakacsabb ellenállást is, megpuhítják a bolsevista állásokat és a stukák vijjogó serege halálos pontossággal oda dobja bombáit, ahol a szovjet seregeket legérzékenyebben találja. A gyalogos örömmel üdvözli a levegőben szálló gépeket, s a bajtársi szív a bátor pilóták felé dobban a hevenyészett fedezékekből.

ILYENKOR MONDJA A HADIJELENTÉS:
„Nehéz és legnehezebb bombákkal árasztottuk el az ellenséges célpontokat"

ÖLTÖZTETI A PILÓTÁT a repülőtér földi személyzete. Vállára csatolják, — minden eshetőségre — az ejtőernyőt, aztán felzúgnak a sokezer lóerős motorok

FÉLELMETES FEGYVER a vadászok elleni elhárító harcban a stuka géppuskája. A gép már startra kész, a legénység sietve hajtja végre a bevetési parancsot

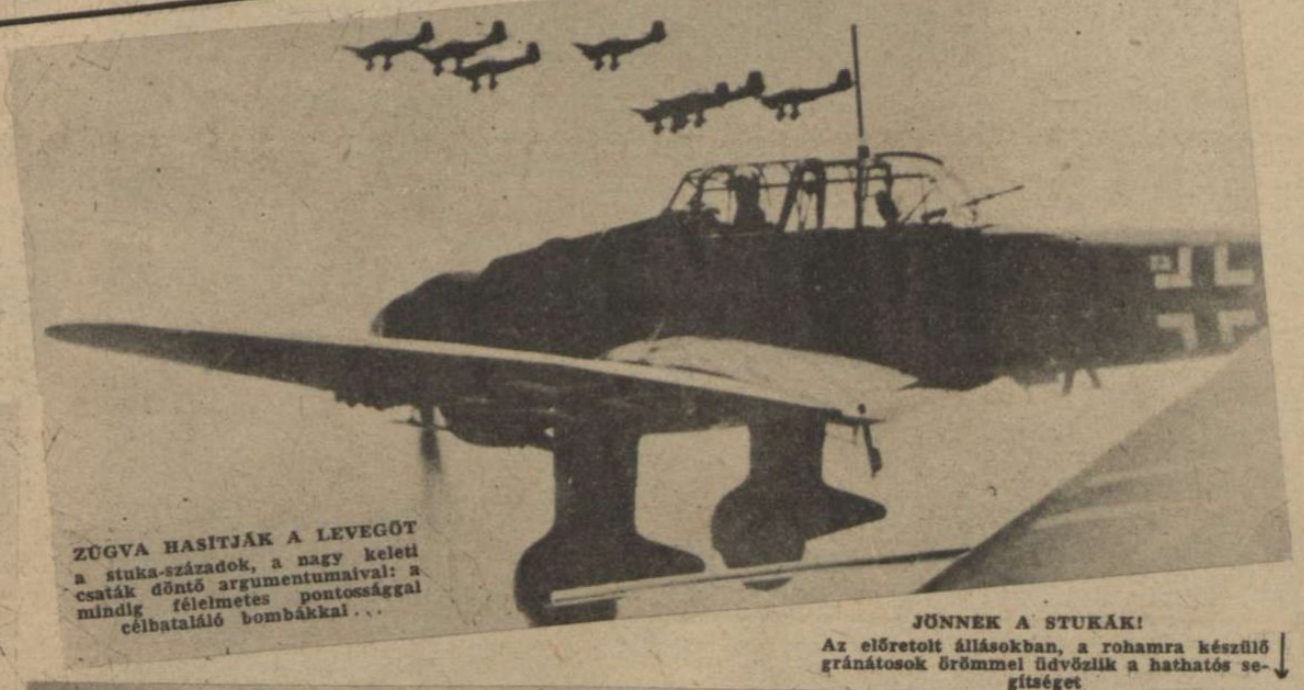

ZÚGVA HASÍTJÁK A LEVEGŐT a stuka-századok, a nagy keleti csaták döntő argumentumaival: a mindig félelmetes pontossággal célbataláló bombákkal...

JÖNNEK A STUKÁK!
Az előretolt állásokban, a rohamra készülő gránátosok örömmel üdvözlik a hathatós segítséget

BJELGOROD TÉRSÉGÉBEN tapossa az utat a félelmetes acélszörnyeteg, s védelme alatt az SS gránátosok nyugodtan nyomulnak előre

A lengyel hadjárat óta, amikor először mutatkozott be a német páncélos fegyvernem a világnak, senki se tudta még utolérni ezt a hatalmas, csaták sorsát irányító eszközt jóságban, ütőképességben. A német haditechnika elvitatlan fölényének kemény bizonyságai az óriási oreli csatában is ezek az akadályt nem ismerő gépek, amelyek szembeszállnak a szovjet ötvenkéttonnás páncélos szörnyeivel is és a mérkőzésből mindig győztesen kerülnek ki. A Tigris uralkodik a harcmezőn és útjában szétzúzott, értelmetlen vasroncsok maradnak csupán, a napokig tartó ütközetek feldúlt színhelyén.

A CSATATÉREN MINDEN CSENDES... A heves harc előrelendült, s ahol egy órával korábban még dúlt a páncélosok ütközete, a Tigrisek talpainak széles nyomát mutatja csak az árok-akadály földjén a repülőfelvétel

NINCS AKADÁLY a német harckocsi előtt. A vizes tank-csapda-árkokon is könnyedén halad át a Tigris

LEKÜZDÖTT PÁNCÉLOS ÁROK Orelnél. Az egymásután nekifutó harckocsik talpa letiporja a meredek partot

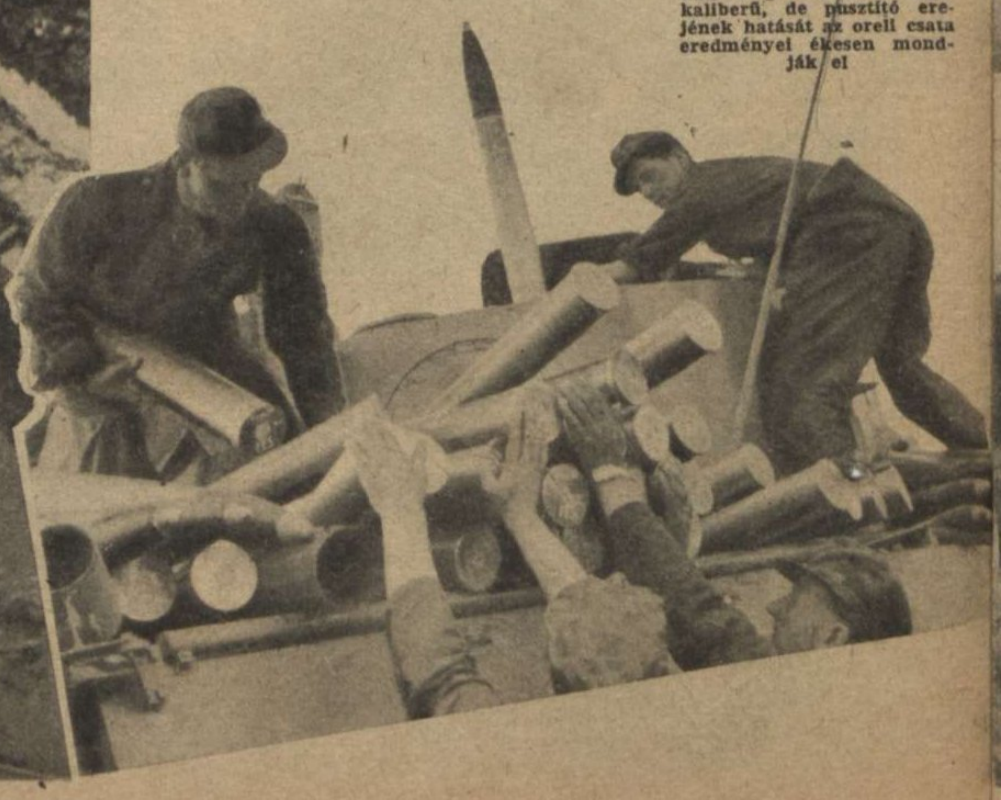

ÚJ ÜTKÖZET ELŐTT „megetetik" a harckocsikat. A gránát nem nagykaliberű, de pusztító erejének hatását az orell csata eredményei ékesen mondják el

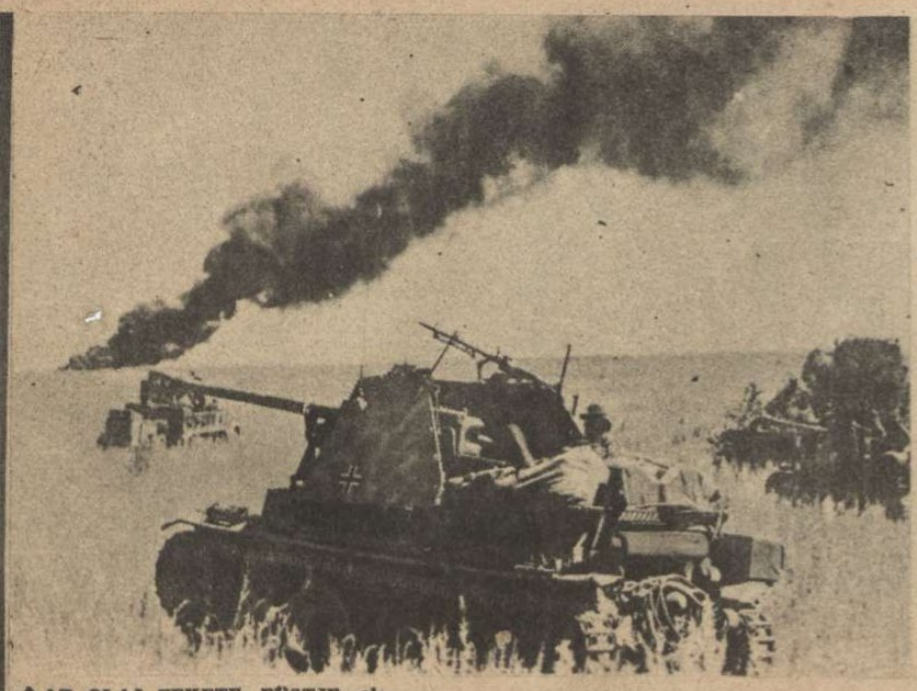

↑ AZ OLAJ FEKETE FÜSTJE elárulja, hogy a bolsevista szállítóautó tartályát eltalálta a könnyű harckocsi lövedéke

TÚL AZ ÁRKON!
Hiába ásatták nyolc méter mélyre a munkába hajtott falusi néppel a harckocsi-csapdát, — az üldözők túljutnak rajta

A „TIGRIS" JÁRT ITT,
s a nehéz páncélosok mérkőzése a szovjet T 34-es pusztulásával végződött

↑ EGY A SOK KÖZÜL... Kilőtt 52 tonnás szovjet harckocsi a bjelgorodi térség erdőiben. Churchillről nevezték el ezt a típust a bolsevista hadvezetők, de a Tigris erősebbnek bizonyult

A KILŐTT SZOVJETPÁNCÉLOS LEGÉNYSÉGÉT, ha életben maradt, hátrakíséri egy gránátos. A sebesültet is magával kell vinnie az ép fogolynak, aki ártatlan arccal fogadja a parancsot. Odaát nem szokták meg, hogy a „használhatatlan" emberrel törődjenek...

→ MÁR NEM ELLENSÉG, csak sebesült katona... A tomboló oreli csatában egy német páncélos tábori kulacsából vizet ad a szomjazó szovjet-sebesültnek harc közben. Az emberségről nem feledkezik meg az igazi katona

Páncélos akadály-verseny. A kocsi vezetőjének előre megszabott idő alatt kell a nehéz terepen az ügyességet és nagy gyakorlatot igénylő útvonalat megtennie

Megindul a páncélos-roham

Az akadémikusok megkapják az eligazítást a gyakorlat kezdete előtt..

...elindulnak a motorkerékpárosok, hogy a kapott parancsot végrehajtsák

Nyomban utánuk a gyalogság is megkezdi munkáját: felsorakozik a motorkerékpárosok után és igyekszik fenntartani velük az összeköttetést

A falu közelében...

A haza védelmére...

A magyar honvéd hősi harcai után se pihen. A nagy küzdelem tanulságait hasznosítani kell, — a korszerű hadseregben egyetlen szabály se örökéletű, — s **a hadviselés tudományát mindig újra kell tanulnia minden nemzet fiának.** A gyakorlótereken, laktanyákban serény munka folyik, s szüntelen fáradalmak közben gyakorolják a modern hadászat alapelveit azok a fiúk is, akik pár év mulva majd a honvédség tisztjeiként hivatottak lesznek az örök magyar katonai erényekre nevelni a nép fegyverbe hivott színevirágát. A haza védelmére készül a magyar honvéd, **arra az örök feladatra, melyet elődei ezer évig betöltöttek, becsülettel és győzelmesen.**

Előre, a kiadott cél felé!

(Kovács Jenő felvételei.)

Páncélos honvéd

... kődgyertyával álcázzák magukat és rövid időn belül elfoglalják az „ellenséges támaszpontot"

Motorkerékpár akadályverseny. A vezetőnek földbevájt úton kell áthaladnia az előírt időn belül

Katonai előkelőségek és vendégek a gyakorlaton

Ügyességi próbák, amelyek artistáknak is becsületére válnának

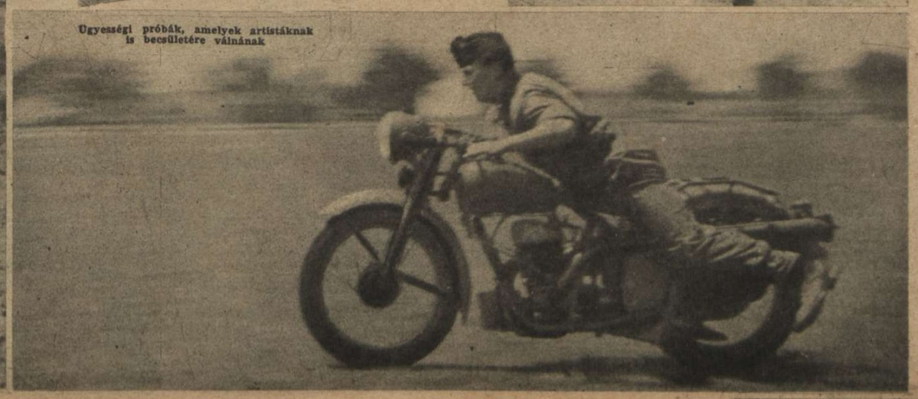

MEGHALT GRÓF KÁROLYI IMRE

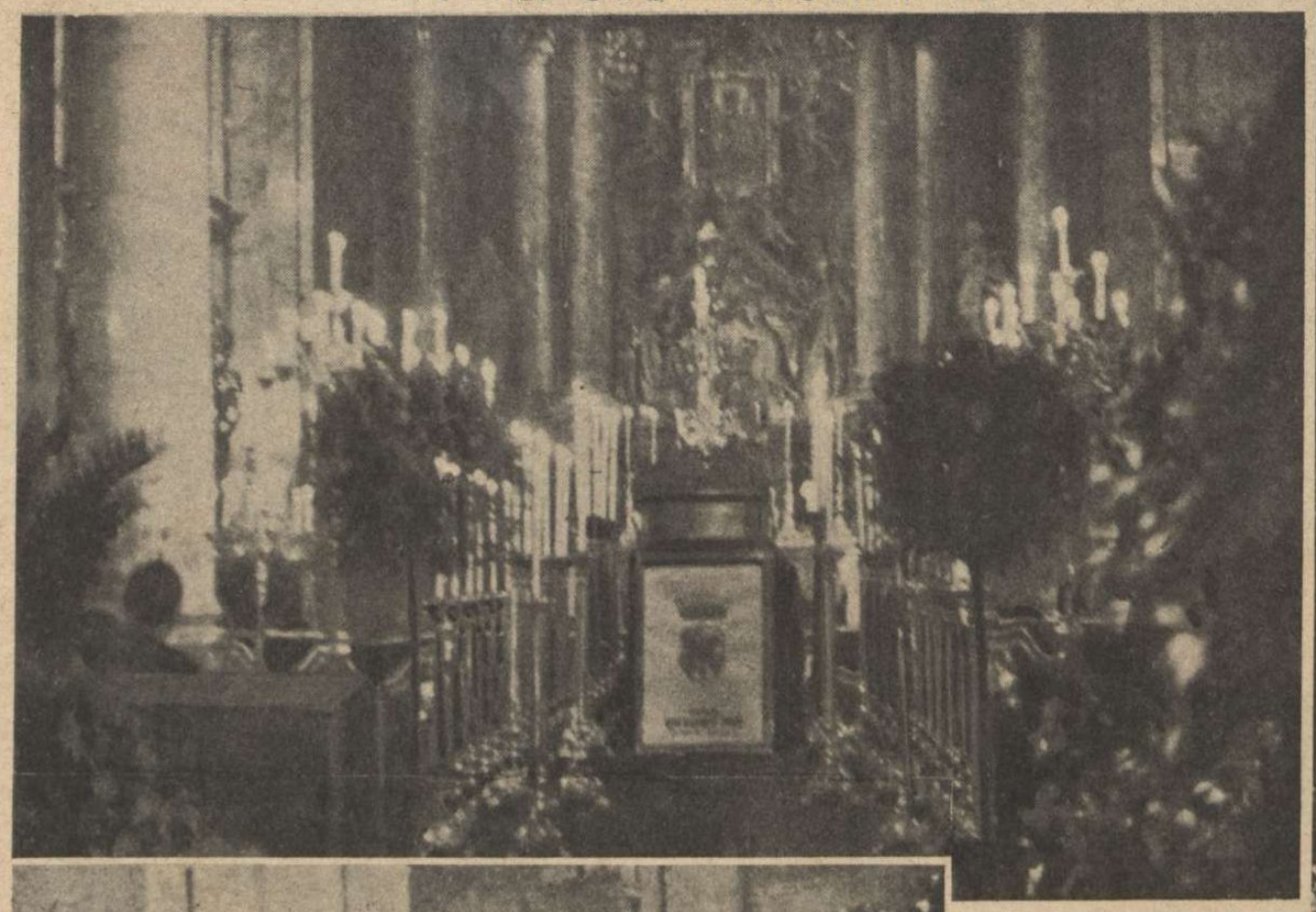

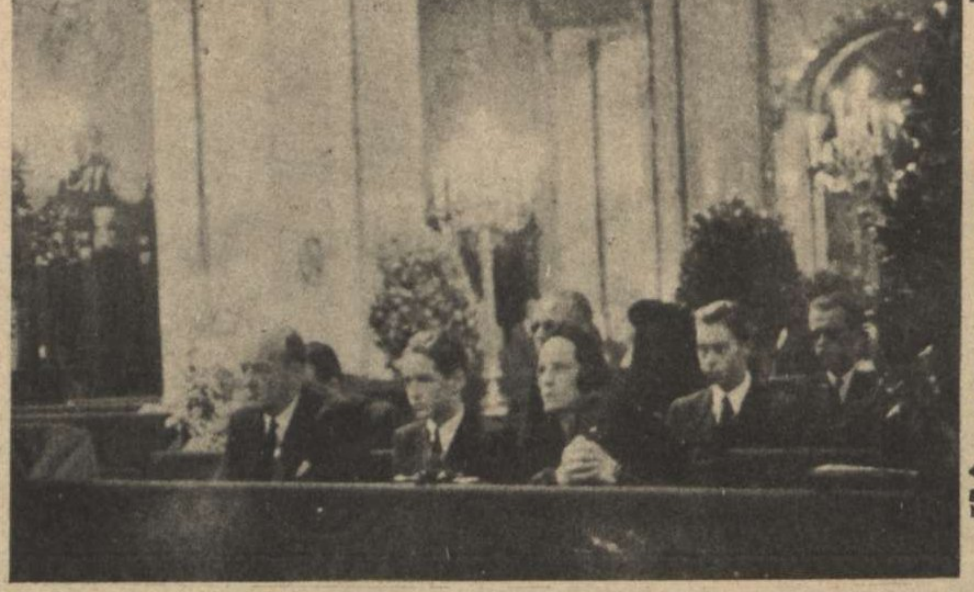

A magyar közéletet súlyos csapás érte: nagymágocsi otthonában hosszas szenvedés után meghalt gróf Károlyi Imre. Az elhúnyt főnemes évtizedeken át előharcosa volt a magyar nacionalista gondolatnak, — nagy tudásával megalkuvást nem ismerő egyéniségével irányt mutatott követőinek. Az elsők között volt, aki felismerve a magyarságot fenyegető két súlyos veszedelmet, könyörtelen harcot hirdetett a nemzetrontó zsidóság és a vörös métely ellen. Könyvei, tanulmányai mindenkor széles rétegben találtak visszhangra.

A nemzeti magyar közvélemény megrendüléssel és őszinte fájdalommal gyászolja nagy halottjának nemes emlékét.

← gyászoló család az Egyetemi-templomban megtartott gyászistentiszteleten

Gróf Károlyi Viktor és gróf Károlyi Ferenc az elhúnyt fiai a gyászoló hozzátartozókat fogadják

MAGYAR

Várszegi MAC, a gerelyvetés győztese

Németváry BSzKRt: Mérlegelem a súlyt...

...egy kis szájrágás...

HŐSÖK EMLÉKVERSENYE

Nagy érdeklődés mellett rendezte a MAC a hagyományos Hősök Emlékversenyét

100 méteres síkfutásban, — jobbról balra — a győztes Pelsőczy, Csépánfalvi Nagy a második és Szlovák a harmadik

...derékhajlítás...

...erőteljes kilökés...

Kovács TSE 3 méter 80 centivel győz a rúdugrásban

...és 14 méter 47 centire dobtam a súlyt

VITÉZ THURÁNSZKY LÁSZLÓ
az új miniszterelnökségi államtitkár

ELKÉSZÜLTEK A FŐVÁROS NYILVÁNOS ÓVÓHELYEI.
A nagyközönség megtekinti a korszerű légvédelem követelményei szerint megépített óvóhelyeket

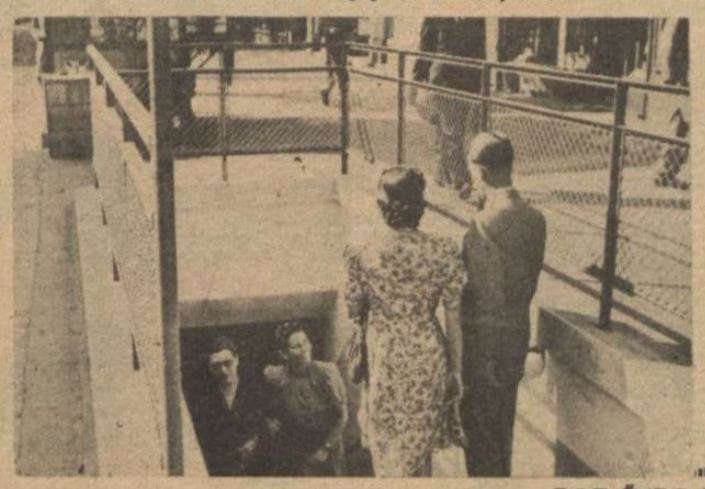

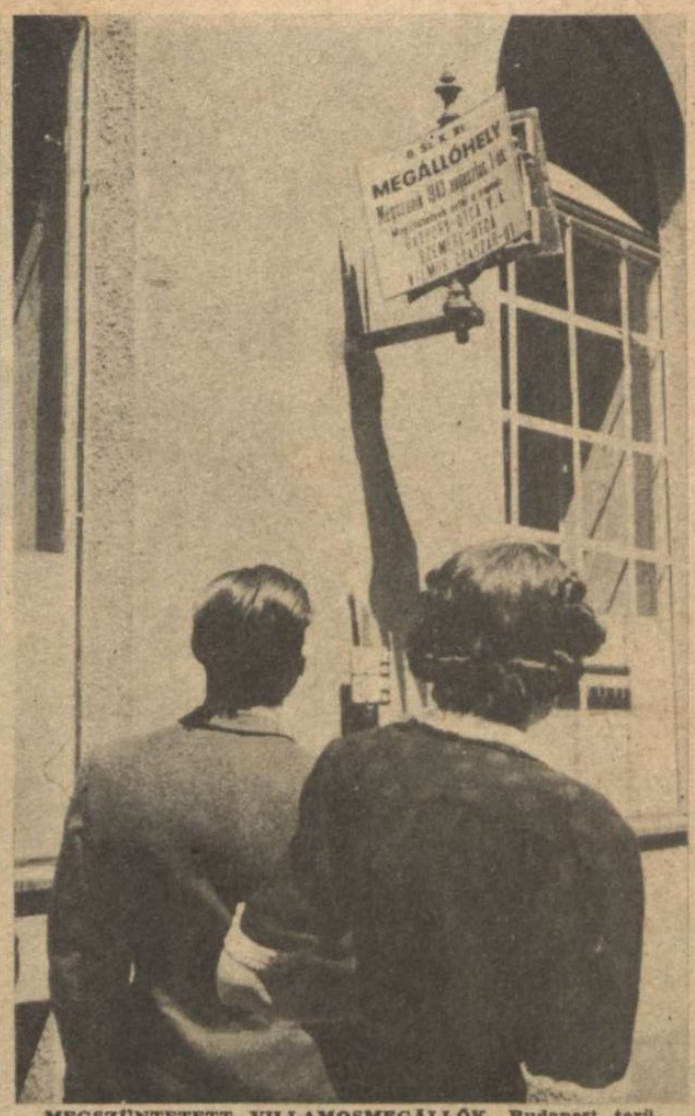

MEGSZÜNTETETT VILLAMOSMEGÁLLÓK. Budapest területén augusztus elsejével közel kétszáz feleslegessé vált megállóhely kapcsolódik ki a forgalomból

KÉPHÍRADÓ

EJTŐERNYŐS LEVENTÉK

A leventeifjúság szívvel-lélekkel veszi ki részét abban a munkában, amely alkalmassá teszi őket arra, hogy méltó utódjai lehessenek a magyar honvédnek. A leventeifjú a közeljövőben már külön ejtőernyős táborozáson tanulja majd meg az ejtőernyővel való ugrás mesterségét is. Hatalmas ugrótorony várja az önkéntesen jelentkező leventeifjakat, — s az ejtőernyős táborozásra a legügyesebb, leggyakorlottabb leventéket vezényelik majd jutalomképpen

1. Komoly elszántság tükrözik az ugrásra készülő levente arcán, — bajtársi kezek szíjjazzák rá az ejtőernyőt

2. Még egy pillanat és az ugrásra készülő levente — életében először — belezuhan az alatta tátongó mélységbe

3. Ég és föld között. Az ejtőernyőt egyelőre még biztosítókötél tartja, de azért a mozdulatok ugyanolyanok, mint a szabadugrásnál.

↓ 2000 méteres akadályverseny. Ha nem is nyerte meg a versenyt, egy kis frissítő nem árt

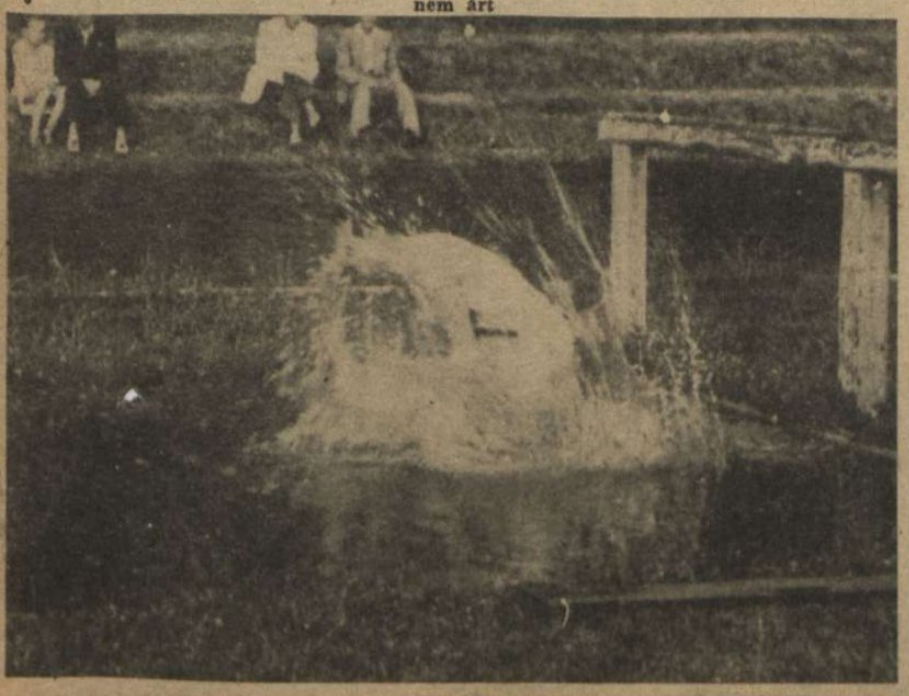

4. Az első ugrás után: — a gyerekek csodálkozva bámulják a vállalkozókedvű leventeifjút

Világ

Madrid: Fontos problémákról tanácskozott a spanyol cortez teljes ülése, amelyen Esteban Bilbao elnökölt

←
Torino:
A temető, amelyet legutóbb megint hadicélpontnak néztek a demokráciák pilótái . . .

Port Darwin:
A japán bombavetők gyakran ellátogatnak az ausztráliai kikötőbe. Bombáik nyomát ezen a képen egy laktanyában igyekeznek eltüntetni

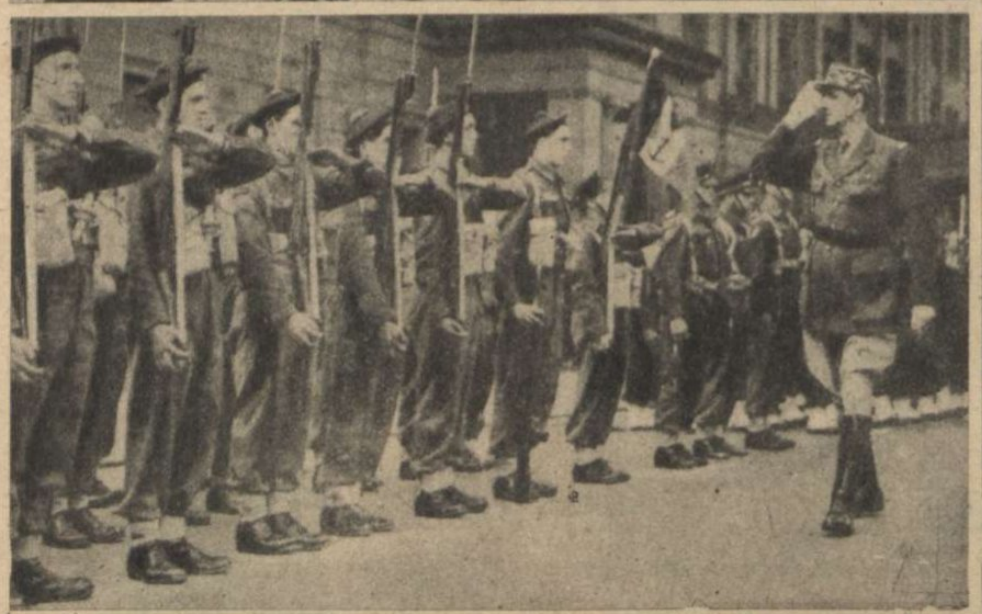

London: ↑
De Gaulle gyakran tart szemlét a „szabad francia" alakulatok fölött Angliában. Mindig szeretett szerepelni, s azonkívül jó, ha az angolok nem felejtik el, hogy katonái is vannak, akiket halálba küldhet a brit birodalomért

←
Washington:
Roosevelt elnök és Giraud tábornok találkozásáról most érkezett Amerikából ez a kép. A Petainhez hűtlenné vált generális örök hűséget fogadott Amerikának

Moszkva: →
Hazahívták Londonból a szovjet nagykövetét, Majszkit és helyettes külügyi népbiztossá nevezték ki. Elég sokáig élt Angliában, szorgosan gyűjtötte a tapasztalatokat, most majd hasznát veszi az angolszász titkok ismeretének . . .

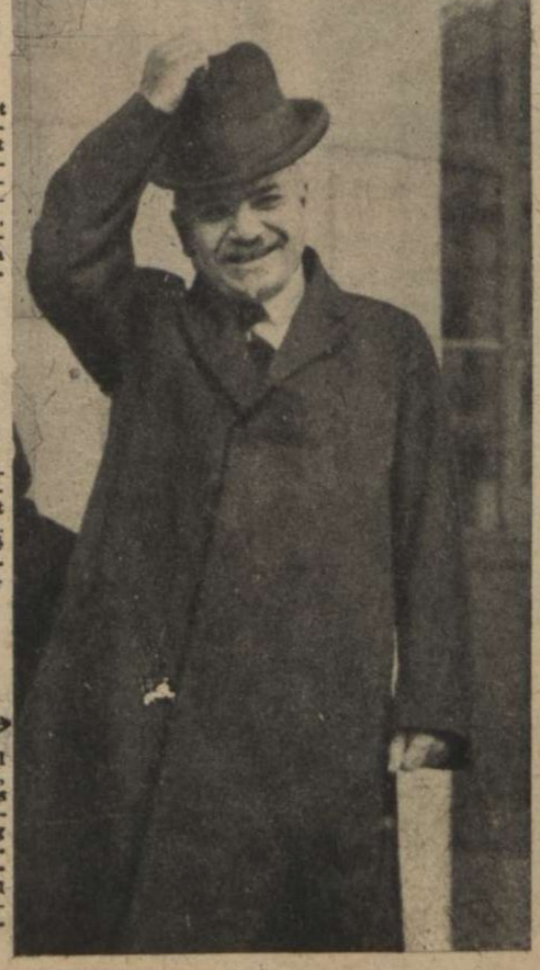

London:
Majszki asszony védnökségével nagyszabású kiállításra készül a szovjet az angol fővárosban. A tárlat számára a zsidó Epstein mintázza a bolsevizmus nagy barátjának, Canterbury dékánjának mellszobrát is . . .

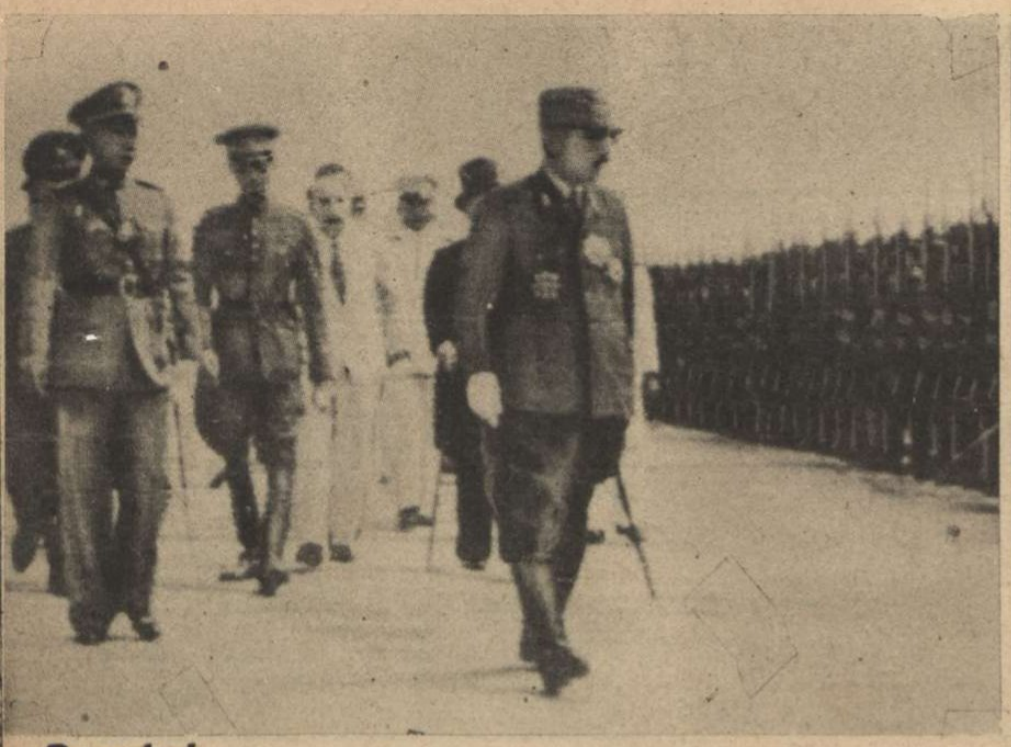

Bangkok: A szabad India hadserege készül a felszabadító harcra. Az első gyalogezredek felállítása után a motorizált egységeket is felszerelték már a japánok. Az alakulatokat megszemlélte a burmai fővárosban időző Tozso japán miniszterelnök is

ujság

Tokio: →

Az ősi Judo versenyeit a háború se szorította ki Nippon sportszerető népének érdeklődéséből

Keleti arcvonal:

↓ A tábori kórház betegszobáiban játszik a súlyos sebesülteknek a front-mozi

Valahol Keleten: A század kedvence sisakban piheni ki a „gyaloglás" fáradalmát. A sarki ebet minden jóval ellátják a katonák, akik kabalából viszik magukkal a Flokit

Valahol Keleten:

a kavargó csaták földjén, egy „hontalanná vált" gidát édesget magához a harcos ...

LÁNGOK LENINGRÁDBAN...
A távol-fotografáló gép megörökíti a német nehézágyúk tüzének hatását a körülzárt város gyárnegyedében

ŐRJÁRAT A MAGAS ÉSZAKON
Gyorsnaszádok és távolfelderítők cirkálnak a norvég partok vizei körül, hogy semmi meglepetés ne érhesse a védelmet

A MURMANSZKI ARCVONAL
kietlen tájain a német hegyi vadászok küzdenek Európáért

CSENDÉLET EGY NORVÉG FJORDDBAN
Kirakodtak a szállítóhajók, — gránátok ezrei hevernek a kopasz sziklán, várva, hogy a bombabiztos raktárba kerüljenek

SZALONIKI
A Balkán legfontosabb stratégiai pontján nagy erőket gyűjt össze a német hadvezetőség. Gépesített hadosztályok szakadatlan oszlopai vonulnak át Szalonikin s tudjuk már azt is, hogy Rommel vezértábornagy, a „sivatagi marsall" szintén itt tartózkodik

HADIJELENTÉSEK,

Politika és harc egyaránt jellemzője volt az elmúlott hétnek, amelynek eseményei talán történelemformáló tényezőkként hevernek egykor azok asztalán, akik a második világháború igaz történetét meg akarják írni. Egyet mindjárt előljáróban meg kell állapítani, mint világos és kétségtelen igazságot: *semmi se úgy fordult, ahogy a „szövetkezett és egyesült nemzetek'" néven uralmi céljaikért harcoló angolszász-bolseviki érdektársak szerették volna.* A nagy keleti „vérmalom" egy percre se szünt meg őrölni a szovjet ember, — de főképen hadianyagát s a német hadvezetőség, amely pedig nem szokott befejezetlen csatákról elhamarkodott nyilatkozatokat tenni, már megállapíthatta, hogy *„meg lehet számolni a heteket, amíg még lehetséges lesz a szovjet számára a német védőfalnak ilyen erőkkel nekirohanni".* Orelnél, ahol július emlékezetes ötödik napja óta jóformán egy percre se szünt meg a kegyetlen és irgalmatlan harc, még új és új hadosztályokat vet a küzdelembe a bolseviki vezérkar, a többi frontszakaszon azonban lanyhul a lendület. Rossz omen volt a nagy északi támadás számára a Bruszilov offenzíva fedőnevet választani, mert ez a kezdeményezés is éppen olyan sikertelenül fulladt vérbe, mint 1916 nyarán a cári generális nagy kezdeményezése. A Miusznál, a középső Donecnél, a kubáni hídfőnél egyaránt megtorpant a lendület, mert nem lehetett a majdnem négyhetes irtózatos harcban büntetlenül elpazarolni 7000 páncélost és 2500 repülőgépet... A meglepetés sikere elmaradt, a német tartalékokból semmit se vont el a véres oreli csata a többi védővonalról s a tanulságos tapasztalatot keservesen kellett megfizetni.

Sziciliában Elsenhoover nem boldogul a védelem szívós csapataival és hiába igyekszik kitapogatni a tengelyerők gyöngéit, hol itt, hol ott parancsolt támadással. Montgomery nincs abban a helyzetben, hogy a cataniai fennsík északi részénél lévő német vonalat áttörje, Patton amerikai tábornok pedig habozva és ímmel-ámmal méri össze erejét azzal a hadsereggel, amelyet most tanul csak megismerni igazán inváziós különítménye. *Az átcsoportosított erők támadását elkeseredett harcokban megállították* és már úgy látszik, hogy a százkilométeres front közepén se sikerült annyira megpuhítani a védelmet, hogy a Nicosia—Bronte fővédelmi állás közepét behorpasszák a támadó hadosztályok...

Az olasz belpolitika változása se vitte előre mindmáig a szövetségesek ügyét, s Badoglio marsall, a fasiszta Olaszország Addis-abebai győzőjének kormányalakítása csupán arra volt jó, hogy leleplezze a demokráciák goromba propagandájának — hazug voltát. London és Washington a háború kitörése óta nem győzte kegyes és szemforgató módon elégszer hangoztatni, hogy az angolszász világ nem ellensége az olasz népnek, csupán a fasizmusnak s egyéb célja nincsen, mint „megszabadítani az országot a diktaturától és visszaadni a félsziget szabadságát". Nos, a fasizmus már nincs többé uralmon, s London és Washington könyörtelenebbül, mint valaha a feltétel nélküli megadásról beszél, Churchill a tűz és vas záporát igérgeti a félsziget népének. Szóval, mint annyiszor már, megint kiderült, hogy *a demokráciák Európa nemzeteinek létét fenyegetik és nem uralmi rendszerek ellen viselnek háborút, nem a nacionalizmus letörésére öltötték magukra a modern keresztes lovagok vértjét, hanem sivár világuralmi terveik megvalósításáért.* A nacionalizmus ellen csupán azért fenekednek, mert a nemzeti hivatástudatot ébrentartó politikai és uralmi rendszerek vannak leginkább útjában szándékaiknak, de ha ezek félreállásával is megmarad egy népben a történelmi örökség védelmezésének ösztöne, azt a „tűz és vas terrorjával" próbálják továbbra is sarkuk alá tiporni. Olaszország új vezetői elszánt és félreérthetetlen módon nyilatkoztak a harc tovább folytatásáról, a szó tehát holnap is a fegyvereké lesz a földközitengeri térségben s nem a diplomáciáé!

A hadszintereken

a háború végkifejlésére hatást gyakorló események nem történtek. Keleten tovább dúl a roppant méretű anyagcsata, minden tenyérnyi területért, s ez azt mutatja, hogy az ellenfelek már nem is új váro-

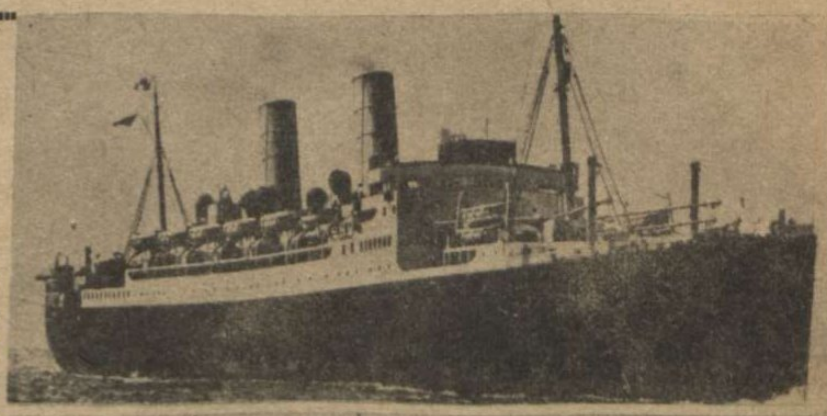

35.000 TONNA VOLT a befogadóképessége ennek a Duchess és Orduna osztályba tartozó két szállítógőzösnek, amelyeket német távolsági harcigépek az Atlanti óceánon elsüllyesztettek e héten. Rakományukat a Sziciliában harcoló szövetséges csapatoknak szánták Londonban

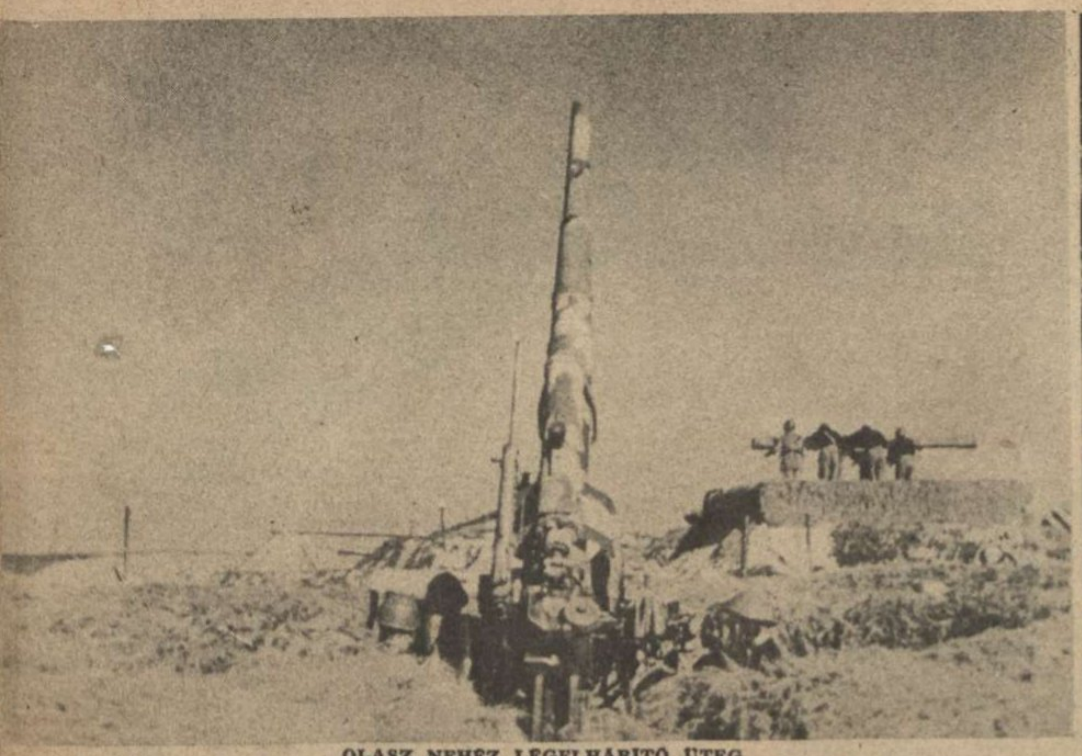

OLASZ NEHÉZ LÉGELHÁRÍTÓ ÜTEG
a catanial síkság szélén. Éberen őrködik a legénység az ágyú mellett s a megfigyelők egy percre se hagyják el helyüket

MOTORIZÁLT LÉGELHÁRÍTÓ TÜZÉRSÉG
vonul át a sziget északkeleti részére, a messzinai csatorna védelmére

CSATÁK ÉS ÚJ FORDULATOK

sok és falvak elfoglalását akarják jelenteni, hanem egymás céltudatos megsemmisítésére törnek. A német védelem szilárdan állja az erők döngetését a nagy keleti falnál, s újra meg újra visszacsap, mint az ingerelt ragadozó, félelmetes mancsaival. Minden ellenlökés a páncélosok százaiba, lelőtt repülőgépek becses és pótolhatatlan falkáiba kerül a bolsevistáknak, akik most az egyszer ismét kénytelenek voltak megtanulni, hogy *a rugalmas hadvezetés mindig felülmúlja a tömegtaktikát.* Ezen a héten megint hétszáznál több nehéz harckocsit vesztettek a támadásoknál a hosszú arcvonalon, s ebből az ijesztő számból a túlnyomó hányad a bjelgorod-oreli térségre esik. A Miusnál, a kubáni hídfőnél, a Ladoga-tónál, Leningrádnál és a középső Donecnél már csak azért támad olykor-olykor a szovjet haderő, hogy megakadályozza a tartalékok elvonását a gyujtópontra. Jellemző, hogy azok a repülő-tömegvállalkozások, amelyek oly figyelemreméltó kísérő jelenségei voltak a bolsevisták nyári offenzívájának, már nem tapasztalhatók sehol, s egyedül a páncélos csatagépekből vetnek be még ma is nagyobb számú egységeket megújuló rohamaik előtt.

A német katonai szakírók az új fegyverekről írnak, a félelmetes tűzvetőkről, s a gyorstüzelő ágyúkról, amelyeknek tizenkét csöve a gránátok százait dobja percek alatt az ellenség állásaira, borzalmas hatással. Ezt a „mindenttudó" fegyvert az elmult télen konstruálta a német haditechnika s azt mondják: még ez se minden, tartogat a nagyvezérkar néhány hasonló titkot alkalmas pillanatra... Churchill tehát tárgyilagosan állapította meg legutóbbi beszedében, hogy „a német nemzet ereje változatlanul tekintélyes és a hadsereg felszerelése semmi kívánnivalót nem hagy".

A szovjet most már maga sem hiszi, hogy eredeti terve: a német csapatok bekerítése az oreli öblösödésben sikerülhet... *Azt is eredménynek tekintené a bolsevista hadvezetőség, ha a német védelmet Orel kiürítésére kényszeríthetné, tehát célkitűzése lényegesen szerényebbé vált.* A jelek azonban azt mutatják, hogy az iszonyú áldozat még ennek elérésére se lesz elegendő, bár a nagyon nehéz harcok még nem fejeződtek be. A szovjet arra kényszerül, hogy súlyos veszteségei miatt átcsoportosítsa erőit, a lehető legnagyobb gyorsasággal, ha folytatni akarja az oreli felőrlő csata súlypontjában támadásait. A harcok itt a várostól délnyugatra, keletre és északnyugatra ingadoznak napok óta, de egyéb eredményt nem hoztak a bolsevisták számára, mint a páncélos veszteség számainak ijesztő növekedését.

A nyugati terrortámadások

visszaverésében mind jobban érezhető a német elhárítás megerősödése. Legutóbbi megállapítás szerint átlag tíz százaléka pusztul el a bevetett angolszász gépeknek, ami egy-egy tömegroham alkalmával óriási értékveszteség, hiszen a repülőerődök gyártási ára felül van a hatszázezer pengőn, minden géppel legalább 8—11 főnyi személyzet is odavész. A német városok embertelenül sokat szenvednek az éjjel-nappal ismétlődő támadások alatt, mert az ellenség most se keresi a katonai célpontokat, sőt minden törekvése arra irányul, hogy lakóházakat, műemlékeket, pótolhatatlan kulturális kincseket romboljon széjjel, s ezzel szolgálja kitűzött célját: a német nép lelki összeroppantását. Cinikus és embertelen őszinteséggel hangzott el már nem egyszer ez a kijelentés, de éppen nyilt bevallása a szándéknak acélozza meg a polgári lakosság szívét. A hősiességnek olyan mértékével állja a nyugati német városok lakossága a légiterrort, amely méltó a küzdő arcvonal katonáinak elszántságához. Az utóbbi héten különösen Hamburg, Essen vidéke, Kassel, Hannover, Kiel és Remscheid ellen ismételték meg az angolszászok nappali és éjjeli támadásaikat s *vállalkozásuk az összesített jelentések szerint körülbelül 548 négymotoros bombavetőjükbe került.* Bebizonyult, hogy a felülmúlhatatlannak hitt és hirdetett Halifax, Stirling, Lancaster bombázók, s a Liberátorok ellen fokozott mértékben képes a német védelem tökéletesíteni fegyvereit...

Ugyanakkor mind sűrűbben emlékeznek meg a német hadijelentések a Luftwaffe erős kötelékeinek a szigetország fölött történt látogatásairól is. London környékének hadicélpontjait, Hull kikötőjét s több más, a hadviselés szempontjából fontos várost bombáztak a német gépek, elenyésző veszteséggel, amely össze sem hasonlítható a szövetségesek áldozataival. *Talán nincs messze az idő, amelyről Göbbels miniszter beszélt nemrégiben s az angolok keservesen fizetik meg a kulturértékek válogatatlan pusztítását.* A német légirajok mutatkozása Albion egén, oly hosszú szünet után, erre figyelmeztet!

A tengeralattjárók

is akcióba léptek ismét, az Atlanti óceánon már nem csupán a távolsági harcigépek veszedelmével kell megküzdeniök a sziciliai és afrikai inváziós erők utánpótlását végző nagy flottának, hanem a nyugati part jólvédett kikötőiből vadászatra induló búvárnaszádokkal is. Kiderült, hogy a „tengeralattjáró ellenszere", amelyről oly teli torokkal dicsekedett a szövetséges propaganda, máig se találódott fel s az átmeneti tonna-veszteség csökkenésnek a német admiralitás átcsoportosító rendelkezéseiben, a búvárhajóflotta korszerűbbé tételéért folyó javításokban, átépítésekben kell egyetlen okát keresnünk.

Tomboló csaták

folynak a hatvanfokos nyári hőségben Szicilia szigetén az elszánt védelem és *Eisenhoower* seregei között. A cataniai síkság szélén újra és újra rohamra indul Montgomery, északon pedig a közben altábornaggyá előléptetett amerikai Patton igyekszik előrehaladni a tengerparti úton Messina felé, de a mozgó hadviselés már itt is megszünt: *a németek szilárd védelmi állást foglaltak el és a front megmerevedett.* Az Etna déli lejtőjén a Göring-divizió és az angol Royal-Highanderek csatája folyik, amelybe minduntalan beleavatkoznak a brit hajóágyúk is. A kezdeti légi fölény, amelyet az inváziós hadsereg

PÁNCÉLVADÁSZOK ÉRKEZTEK
Szicíliába s elfoglalják állásaikat az Enna körüli magaslatokon. Az angolszász jelentések gondterhelten ismerik be, hogy a német védők egyre újabb erősítéseket kapnak Szicíliában

MUNKÁBAN A LÉGVÉDELMI GÉPÁGYÚ
A sziciliai védelem egyre erőteljesebben utasítja vissza az angolszász repülők támadásait

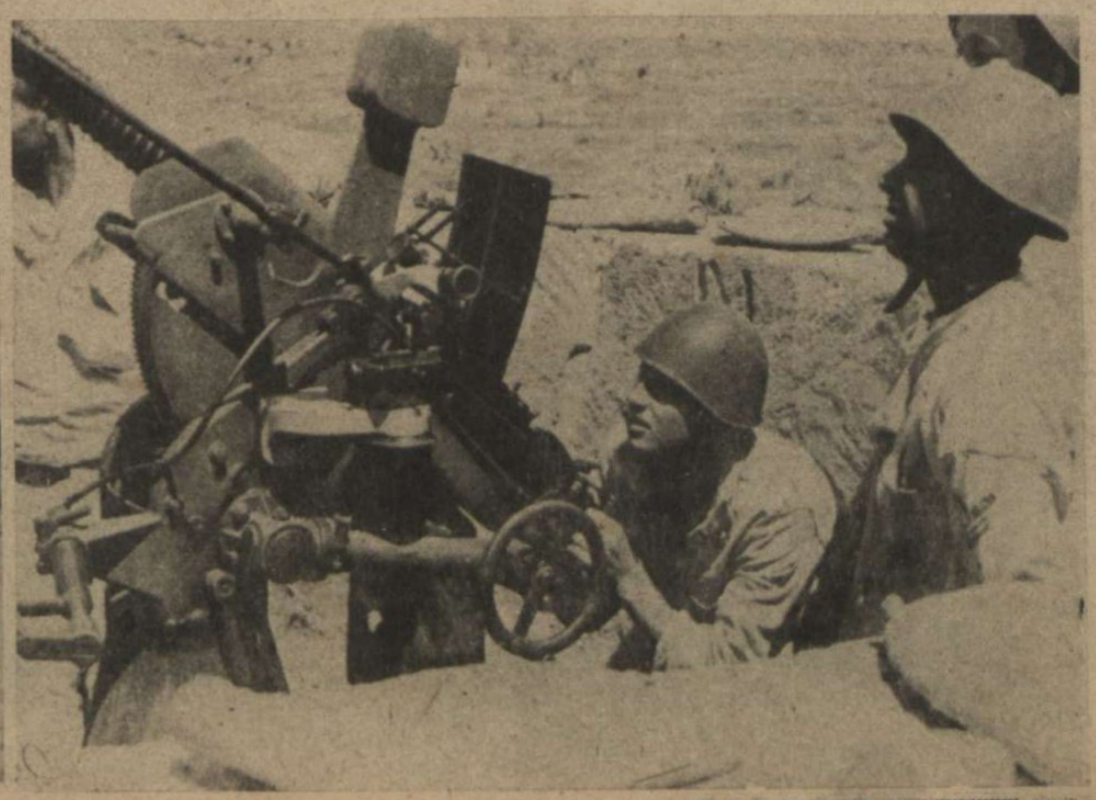

ÍGY LÁTJA AZ ETNA VIDÉKÉT a tüzérségi megfigyelő távcsövén keresztül. A komor fenségű csúcsokig még nem ért el a harc

BEVETÉSRE INDULNAK

a nehéz harci gépek egyik repülőtérről. A parancsnok még egyszer megbeszéli bajtársaival a feladatot: az angol szállítóhajók megrohanását

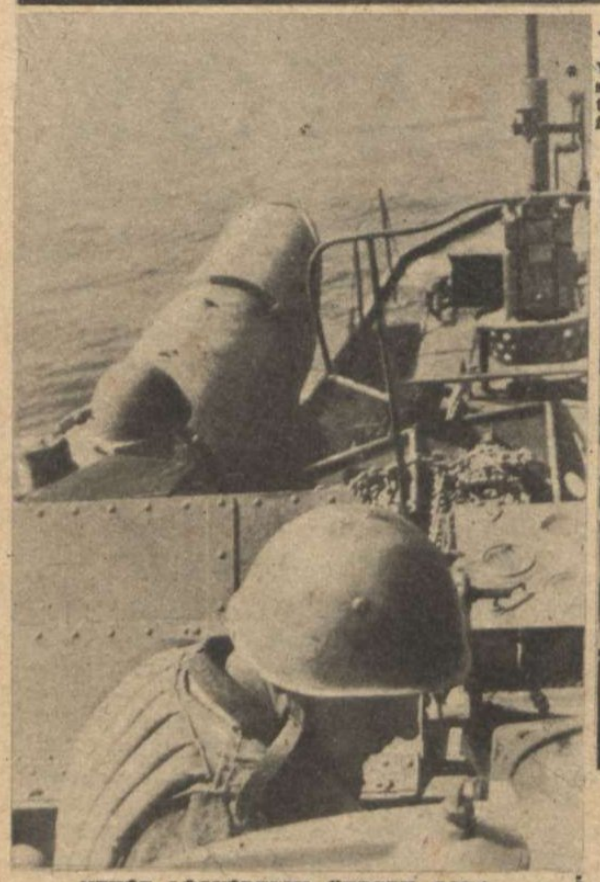

NEHÉZ LÉGVÉDELMI ÜTEGEK SORA

őrködik magasra emelt csövekkel a messzinai csatorna közelében. Nappal már nem sok dolguk van a tüzéreknek, mert a szövetségesek súlyos veszteségei elvették a támadástól a kedvet... Éjszaka azonban szakadatlanul dolgoznak a lövegek

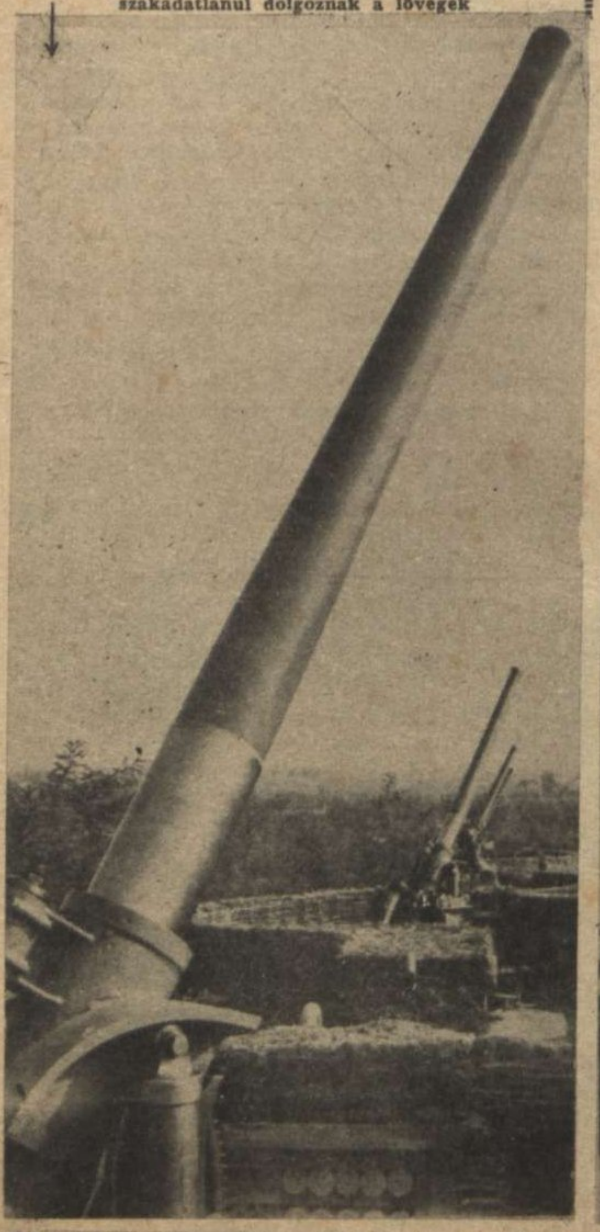

TENGERALATTJÁRÓ-VADÁSZ cirkál a messzinai csatorna bejáratánál is, védeni a kompforgalom zavartalanságát

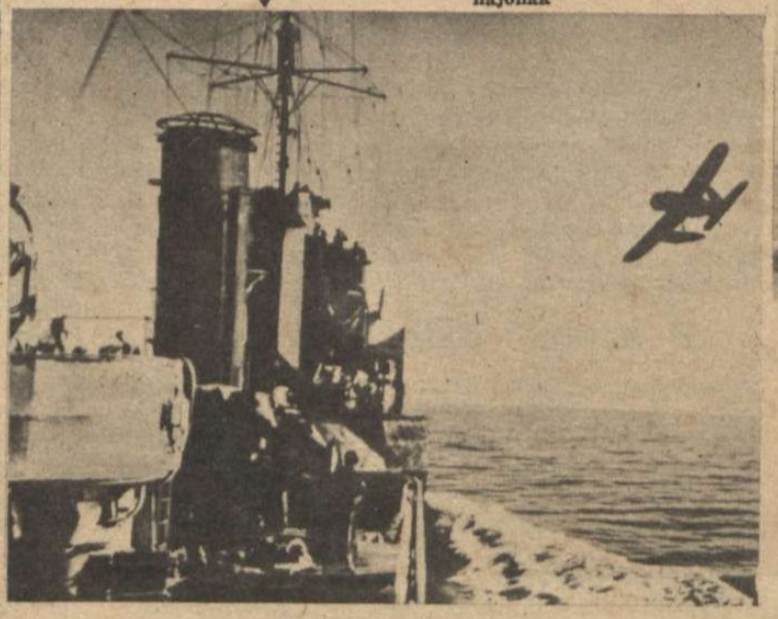

A FEGYVERNEMEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE a Földközi tengeren. Német romboló vadászik az angol tengeralattjárókra s az ellenség felfedezésében távolfelderítők segédkeznek a hajónak

kezében tartott, lassanként kiegyenlítődik és a sziget egén átveszik az uralmat a frissen érkezett német hadosztályok, a Kesselring- és Richthofen-féle csoport vadonatúj gépei. Ezt a tényt figyelemreméltó módon bizonyítják az angolok és amerikaiak súlyos hajóveszteségei is a Földközi-tenger nyugati medencéjében. Az utánpótló forgalmat ugyanis itt nem a búvárnaszádok zavarják, hanem a légi erő és pedig nagyon is hatásosan. *Csak az elmult héten 214.000 tonnát pusztítottak el, vagy rongáltak meg olyan súlyosan, hogy a hajóknak hónapokig nem vehetik használt a szövetségesek, mert be kell vontatni a gibraltári szárazdokkba, ha ugyan van még ott hely a sok sebesült hajó számára.* Egyedül az augustai kikötőben negyvenezer tonnát sülyesztettek el, vagy gyújtottak fel, egyetlen támadás alkalmával, az elhárító tűzzel semmit se törődő német pilóták, Szirakuza előtt pedig összesen hetvenötezer tonnányi tizenhat hajó jutott erre a sorsra.

Érthető, ha Eisenhoower az utánpótlás napról-napra fenyegetőbb gondjai közben *döntést szeretne kierőszakolni és minden áron meg akarja tisztítani a szigetet a védőktől. Az idő sürget, s ha gyorsan nem következik be a siker, balul végződhetik a sziciliai vállalkozás...*

TRÓPUSI SISAKOT

visel a harcos a sziciliai csaták napjaiban is. A sziget ebben a hónapban valóságos hőkemence...

NÉHÁNY PERC MÉG

s a mélység elnyeli a megtorpedózott angol szállítóhajót, amelyről minden élő lélek elmenekült. A Földközi-tenger nyugati medencéjében sűrűn ismétlődő kép ez mostanában

MEGBÍZHATÓ ZSIDÓ HÍREK

— Mond, hogy tudsz őrülni olyan híreknek, amiket ez az alak mond?

— Mert most már biztos vagyok abban, hogy ezek a hírek nem igazak!

A GYÁSZOLÓ EURÓPA ÉS AZ ANGLIAI NÉZŐKÖZÖNSÉG

(Kladderadatsch)

NEW JORK KIKÖTŐJÉBEN

«Minél kevesebben maradunk idehaza, annál nagyobb lesz a haszon»...

ANGLIAI FAJSZAPORULAT

A rámás ős: *Teremtőm! Nézze csak, Kittykém, már a saját házi kísértetünk is zsidó!...*

KERÉKBETÖRT NÉPEK!

A «VELENCEI KALMÁR» AMERIKAI ELŐADÁSÁN:

ELMÉLET ÉS GYAKORLAT...

— Jegyezd meg barátom, hogy ne bántsunk senkit, mert valamennyien Isten teremtményei vagyunk!...

— Ez a Shakespeare már igazán tűrhetetlen. Holnap korán reggel intézkedjél Sámuel, hogy azonnal tartóztassák le, antiszemita izgatás miatt. A darabot pedig be kell tiltani!...

— Rebekkám, ez a Shakespeare már megszökött, de a darabját levétetem a műsorról...

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(50.)

Egy bizonyos percent? Igen, ez rendben lenne. S talán habozás nélkül el is fogadja az ajánlatot, ha egy fél évvel ezelőtt teszi Reményi, amikor meg a pénz volt egyetlen szenvedélye s úgy reszketett, ha bankót látott, mint a fiatal tacskók egy mezítelen nő előtt. Azóta a vagyon a tulajdon derűs biztonságával feküdt tenyerén, s ösztöne világosan megmondta neki, hogy ezek az idők betöltik minden igényét, amit az arannyal szemben támaszt. Terített asztalnál ült, nem is túlságosan éhesen már. Gondot fordíthatott a finom falatokra, s túl volt azon, hogy gyomrát tömje csupán, mindegy, mivel. Ő most jutott el abba az állapotba, amely a Reményiek második nemzedékével született csak, — a gazdagság mértéktartó élvezetéhez s a büszkeséghez, amely már nem veszi fel a porban heverő fillért. Érezte azt is, hogy a pénzen sok mindent megvásárolhat s nem csupán tárgyakat, amelyeket bizonyos haszonkulcs szerint árusítanak, hanem czeknél sokkal többet. Pest valóban jót tett neki, nem hiába vágyott ide: stílust adott az életének s kivirágoztatott egy előkelő ösztönt is benne.

Most, hogy magára maradt a lakásban, nem volt már körülte Rozele, aki örökké munkácsi nyomorult életére emlékeztette s mintegy figyelmeztető jel volt szeme előtt: íme, innen indultál el, gyakran kapta magát azon, hogy az olvasott regényekből tanult szokásokat utánozza. Ágyba kérte a reggelit, nagy ezüst tálcán, a fürdőkádban futotta át a lapokat s délben ott kellett állnia a szobalánynak mögötte, hogy poharába töltsön, vagy eléje kínálja a tálat. Azon is gondolkozott, hogy inast fogad: valami jó házból valót, aki előkelő helyeken szolgált. Mióta pedig a s—i kastélyban ott tudta a vendégeket, ritka szabad perceiben, amelyeket nem foglalt el az egyre terebélyesedő üzlet, szenvedélyesen akarta megszerezni a Gyéressy lányt is. Feleségnek, vagy szeretőnek, — mindegy, de ragaszkodott birtoklásához, s nem sajnált volna semmi áldozatot érte. Ez a kecsegtető haszon is, amit ígértek neki, csupán a szőke és finom leány miatt vált közömbössé szemében, s tudta volna egyetlen könnyű legyintéssel elutasítani. Hányszor végiggondolta látogatásának óráit odafent, a forró és poros faluban s hogy mérlegre tett minden szót, amit kimondtak, minden mozdulatot, amely belehullott az időbe: jelent-e vajjon barátságos közeledést, megszokást, rokonszenvet? Mindenre emlékezett. S éjszaka, miközben a hálószoba árván maradt szomszédos ágyára pillantott, hallgatva a méltóságos állóóra kimért ketyegését, visszaidézte a párbeszédeket, a sétákat a park gondosan gereblyélt utain, az asztalnál váltott szavakat s a búcsúzás pillanatát, mikor a kékeres, halvány kéz ott pihent a tenyerén, mozdulatlanul, súlytalanul és engedte magát megszorítani, anélkül, hogy ujjai hegyével viszonozta volna e bizalmas mozdulatot. Fogait csikorgatta tehetetlenségében s dühödten forgatta feje alatt az átforrósodott párnát.

— Nem hölgy volt az a régi ismerős, akitől alig birt megszabadulni? — kacsintott arcába Andor. — Túlságosan elmerengő nekem, Balassa úr...

— Ugyan!

— Mindenesetre gyanús, — toldotta az ügyvéd, — úgy ül köztünk, mintha a lélek kiszállott volna belőle.

Nevetett s vállat vont.

Egyszerre foglalkoztatni kezdte az üzlet, amit ez a Hermann hozott. Hogy lehetne Reményiéket kihagyni belőle? Hogy nem szólt róla az előbb, az még csak ösztönös tartózkodás volt, most azonban határozottan tudta már, hogy egyedül csinálja meg. Azzal a hadbiztossal majd alkalmat keres a négyszemközti beszédre, s ügyesen elrendezi a dolgot.

— Hát akkor talán mehetünk is. Holnap azonban ugyanitt találkozunk, — nyujtózott Hugó, — addigra tudunk valamit.

— Eljön az a hadbiztos is?

— Persze... Hiszen tőle várunk információkat. Mostanában nem igen nélkülözhetjük őt, rá kell ragadnod, kedvesem, a hasznos rokonra, — bólintott az ügyvéd felé, — s talán rendezünk majd tiszteletére egy nagyszabású lakomát is. Pezsgővel és jó kis nőkkel. Azokról neked kell gondoskodnod, Arnold, te vagy a szoknyaszakértő.

— Jó, bízzátok rám, de a költség nem az én zsebemet terheli, azt előre bejelentem.

Hugó tudta, hogy a sógor lépten-nyomon csalja hízásnak induló hugát, de igazán nem ért rá, hogy gondot csináljon ebből magának, sőt igazat is adott neki, — valóban napról-napra csunyább a szerencsétlen. Valamelyik ősanya arca kezd kiütközni vonásain, zsíros bőrén, s a pihéken, amelyek vastagodnak, hogy pár év mulva majd egészen csinos bajusszá változzanak. Nem, nem különös öröm egy zsidó nőt feleségül venni, ő tárgyilagosan megállapíthatja, hála Istennek.

— De hol rendezzük a cécót? — érdeklődött az ügyvéd.

Andor csendesen dörmögte:

— Balassánál.

— Ugyan! — legyintett Hugó. — Egy most megözvegyült ember lakásán nem dáridózhatunk. Itt, a Hungáriában. Különtermet nyittatunk és kész. Tudod, mostanában hány hasonló összejövetelt tartanak itt? Valamelyik este benéztünk s láttam, hogy frakkban érkezik egy csomó ismerős, vonulnak befelé, kis orfeumi lányok is jöttek. Kérdem az öreg Ödönt, a pincért, mi lesz? Harsányi Soma nagyságos úr ad vacsorát, azt mondja, s vág a szemével. Lesznek huszonöten, annyira terítettek és harminc üveg pezsgőt is hűtöttek nekik, a borokon kívül.

— Kikkel volt Harsányi?

— Mindenkit meghívott, akitől várhat valamit. Bort akar szállítani a hadseregnek, meg rumot.

Lassan ballagtak kifelé, kerülgetve az asztalokat, köszöntve az ismerősöket, akik kíváncsi pillantással méregették őket. Most mindenki ilyen fürkésző tekintettel vizslatja barátait, régi üzletfeleit, mintha arcából akarná kiolvasni az ötleteket.

— Nézd csak, — dörmögte Hugó s könyökével oldalba lökte az ügyvédet, — ismered ezt az urat?

— Hogyne... Födi Emil, az én kerületem tisztiorvosa. Miért?

— Látod, milyen elegáns? Ordít róla, hogy tele van pénzzel...

— Honnét?

— Mindjárt megmondom, hadd haladjanak el mellettünk.

Az orvos egy alacsony, testes, zsirardi-kalapos, aranykeretű cvikkeres úrral sétált, s elmerülten beszélgettek. A szélesnyergű orron bizonytalanul ült a szemüveg s minduntalan hozzányúlva igazgatta, óvta a leeséstől.

— No? Igazán kíváncsi vagyok.

— A másikat nem ismered?

— Nem.

— Pedig kollégád. Dick Zsigmond, ügyvéd.

— Mit csinálnak ezek?

— Katonát szabadítanak. Födinek már a bőre alatt is pénz van. Nézd, mennyi öntudattal jár... Csak abban feszül ennyi férfias gőg, akinek tele van a tárcája.

Juda közelébb hajolt. Őt is érdekelte a téma, hiszen nem egyszer gondolt már rá: mi történik vele, ha véletlenül behívják katonának, sorozásra idézik s egyenruhába öltöztetik.

Dick találta ki az egészet. Megmagyarázta a doktornak, hogy egy élelmes ember a háború alatt milliókat kereshet s ő hajtja fel neki a pácienseket. A doktor a népfelkelő bemutató bizottság tagja s bár a sorozásra semmi befolyása nincsen, úgy viselkedik, mintha tőle függene az emberek élete és halála. Azt beszélik, dől hozzá a pénz s osztozkodnak az ügyvéddel.

— Várjál csak... Nem volt ennek a Födinek valami régi ügye? Rémlik nekem, hogy egy botrányba keveredett, nem most már, lehet húsz éve annak...

— Jó a memóriád. De nem ő, az öccse volt az. Fried Sándor, a Kereskedelmi Bank tisztviselője. Váltót hamisított s valami Traun báróval vétette fel a banknál a hatvanezer koronát. Akkor Födire gyanakodtak, hogy ő szerepelt a báró nevén, le is tartóztatták, de aztán szabadon engedték. Régen elfelejtették az ügyet...

Megálltak és a két tempósan sétáló férfi után néztek. Azok, egymás felé hajolva haladtak tova a korzón, bizalmasan suttogva, — talán egy új üzlet eshetőségeit vitatták éppen. Többen üdvözölték őket, nyájas mosollyal, barátságos kalaplengetéssel, hiszen ebben a városban mindenki mindent tud s ki mondhatná meg: mikor lesz szüksége a befolyásos orvos segítségére? A katonai behívások egyre tartanak még, beszélik, új sorozások is lesznek, most nem válogat úgy a katonaság, mint békében, senki sincs biztonságban. Katonának menni? Ugyan, ki akarja ezt a sorsot? Menjen harcolni a paraszt, vagy a munkás, vegyék fel díszes, zsinóros atillájukat a huszártiztek, akik békében, a nagygyakorlatok alatt feszítenek a Váczi-utcában. Meghalni, most? Elmenni Galiciába, vagy Szerbiába, a Száva mellé, a Timokhadosztállyal verekedni, mikor itthon a kövekből is dől a pénz? Meghalni a kozákok pikájától? Ugyan kérem... A lapok csak ordítsanak a hősiességről, zengjenek eposzt a bakáról, aki zeneszó mellett indul rohamra, úgy, amint az a hadireglamában meg van írva: lengő zászlóval és csengő muzsikával. De a békés polgárnak hagyjanak békét; ő megtette a kötelességét, mikor rekedtre kiáltozta torkát az utcán és a kávéházban elénekelte a Szózatot, meg a

„LASSAN BALLAGTAK KIFELÉ, KERÜLGETVE AZ ASZTALOKAT, KÖSZÖNTVE AZ ISMERŐSÖKET..."

Kossuth-nótát, egymásután huszonkétszer. Azok lelkes napok voltak, de a mámort felváltotta a hétköznapok józansága. Valakinek dolgozni is kell, nem? Valakinek keresni is kell, hogy az adóból teljék a hadviselésre, igaz?

A híres tisztiorvos hát fürdött a népszerűség és rokonszenv tüntető megnyilvánulásában. Schwarcz úr, a Szerecsen-utcából még meg is hajolt, olyan mélyen, ahogy a Tóra előtt szokott a Kazinczi-utcai zsinagógában. Kemenes Izsó, aki egyszer kiszolgálta a szövetkereskedésben, szinte a kezét is összedörzsölte, ahogy a pult mögött szokta, ha kiváltképen kedves vevőt pillant meg. Igaz, lúdtalpa van és három dioptriás szemüveget is hord, de az ördög nem alszik ...

— No, mit szóltok hozzá? Mint egy demokratikus uralkodó, aki leereszkedik a néphez? Mi? — kérdezte érdes hangon Hugó.

Andor már elindult és figyelmesen vizsgálva sárga cipőjének nagy csokorra kötött és ezüstös fényű csattal lefogott fűzőjét, elnézően nyilvánított véleményt, mint mindig, most is megfellebbezhetetlen hangsúllyal:

—Ne csúfoljátok, mert ezzel beismeritek, hogy irigykedtek rá.

Hugó tiltakozni próbált:

— Dehogy irigylem!

— Kedvesem, nem mondtam, hogy a pénzét, a friss és kockázatos hasznát. A világért se ... A hatalmát irigylitek. A népszerűségét. Nektek most minden kéne. Nem elégszetek meg azzal, hogy csömörig kergetitek a pénzt, nektek hatalom és nimbusz is szükséges a jóllakottság érzéséhez. Egyszer majd erre fogtok ráfizetni. Ahelyett, hogy megelégednétek a haszonnal, sőt igyekeznétek minél nagyobb titokban fejni a konjunktúra tehenét, az utcára viszitek a sajtárral együtt, s ott produkáljátok ország-világ előtt, milyen ügyesen ragadjátok meg a tőgyét ... A tömeget bőszítitek, s mindent elkövettek, hogy megjegyezze neveteket és arcotokat, s majd a leszámoláskor bizonyosan rátok ismerjen ... Igaz, így nem húz tévedésből senkit helyettetek a lámpavasra s én a magam szempontjából helyeslem magatartástokat. De saját érdekeiteknek nem tesz ez jót ...

— Már megint károgsz, te sansculotte! — nevetett az ügyvéd.

— Csak felvilágosítlak benneteket. Meg kéne köszönnötök, hogy figyelmeztetlek a veszedelemre. Nem mindenki mondhatja el magáról, hogy idejében kinyitották a szemét a másik tábor emberei ...

— Köszönjük ...

— Látjátok, ez a buta fickó is, akit megcsodáltok és titokban szívesen cserélnétek vele, ezen bukik majd el. Hurcolja, nagyképűen és bosszantóan, mint pávakakas a felborzolt, kék farktollait ezt a kétesen nagy hírét. Élvezi, hogy suttogják utána: itt megy a legnagyobb katonaszabadító ... S mi lesz, ha egyszer valaki utánanéz a dolgainak? Ha olyan is meghallja a hódoló rebegést, aki nem szereti, ha a monarchia haderejétől elvonják a nyersanyagot? Bezárják, vagy főbelőheti magát ...

Juda igazat adott Andornak. Csakugyan, ostobaság kérkedni valakinek azzal, hogy mennyit keres és azzal is, hogy kinyit a szava minden ajtót. Csendesen megfogadta, hogy ezt a tanácsot nem felejti el s él is vele, legalább a maga részéről.

— Jó napot urak ..

Elsiettében barátságosan intett feléjük egy valószínűtlenül hosszú, a tömeg felett imbolygó fejű férfi. A Reményiek sietve, majdnem bocsánatkérőn, hogy eddig nem vették észre s nem ők üdvözölték először, hadarva viszonozták, utánahajló derékkal a köszönést.

— Ki volt ez?

— Nem ismeri? — csodálkozott Komor. — Az Első Téglagyár vezérigazgatója. Hugóéknak ők szállítottak az építkezésekhez.

— Most meg akarják szerezni saját rezsiben a barakkok építését. Horribilis üzlet ... Az ország minden táján egymásután készülnek, hallom a barakkok, mert a kaszárnya kevés, nem tudják elhelyezni a behívottakat. Hja, az erősebb kutya ... — legyintett Hugó.

Az ügyvéd megragadta a karját:

— Nézd csak, a Hungáriába megy ... Talán szintén lakoma lesz?

— Persze ... Most minden napra esik két-három efajta cécó. Mint békében az esküvői lakomák.

Andor fanyar mosollyal bölcselkedett:

— Ezek is azok, kedvesem. Az ötlet és pénz egybekelését ünneplik a befolyással. S még abban is hasonlítanak a házassághoz, hogy a szép ara előbbutóbb bizonyosan megcsalja a férjet. Talán már a nászlakomán kacérkodni kezd valamelyik meghívottal, mert a befolyás épp olyan, akár a kikapós menyecske. Minél jobban érzi hogy kívánják, annál veszettebbül erkölcstelen.

— Jó, nagyon jó ...

Az ügyvéd hahotázva helyeselt.

— Hogy is mondtad? A pénz egybekelése a befolyással? Hát szeméremövet kell ráakasztani, hogy tisztességét védjük, a magunk számára!

— Akkor már te se leszel képes hozzáférni, barátocskám ...

Juda búcsuzkodott.

— Hová megy? — érdeklődött Hugó. — Nem volna kedve ma este velünk vacsorázni? Megbeszélnénk ennek a marha-ügynek a részleteit.

— De, köszönöm. Csak valami dolgom van még, addig tán elintézhetném.

— Hát akkor pontosan nyolckor.

Kezet fogott mindnyájukkal és elindult a belvárosi templom felé. Nyitva volt az ajtó s a gyertyák gyér, sárga fénye barátságosan ragyogott a hűvös félhomályból, amely finom tömjénfüst-illatot lehelt ki a térre. Asszonyok és férfiak léptek be, meghajtott fővel a boltívek alá, s Juda azt gondolta: mint egy forgalmas bolt. Emlékeztette a gyertya világa a zsinagógára, péntek estéken, mikor apja, már mint barmicvot, kézenfogva vezette imádkozni. Önkénytelenül vitte a lába e sárga, kedves fények felé.

Nem volt még katolikus templomban soha, a kíváncsiságnál erősebb volt benne a húzódozás, a félelem attól, hogy kiutasítják talán. Csak az orgona erőteljes, férfias hangjait hallgatta nem egyszer eltűnődve, s a hívek énekét, amelynek dallama, könnyed, derűs és diadalmas szárnyalása oly idegenül hatott az ő héber fájdalmakhoz, komor jajongásokhoz, zord panaszokhoz szokott fülében.

Most gyermeki kíváncsisággal és elszánással tartott az ajtó felé.

A küszöbön egy bekötött fejű asszony lépett ki éppen. Kezét összekulcsolta a mellén, szemében még a révült áhítat ragyogott, s arca síma volt, mint a boldogoké.

— Kérem ...

— Tessék?

Kicsit megszeppent a váratlan hangtól s hogy egy úriember megszólította.

— Istentisztelet van odabent?

— Dehogy ... A litániának már régen vége.

— Köszönöm ...

Levette kalapját és félszegen lépkedett befelé a kongó kőpádimentumon.

Most még erősebben érezte a tömjén hideg illatát, s a virágokét, amelyek odabent a színes, karcsú, keskeny ablakok alatt, az oltáron hervadoztak. Megállott egy oszlopnál és bátortalanul tekintgetett szét. Szobrok, képek, dús aranyozás az oszlopokon, — ez ötlött először szemébe, aztán a térdeplő emberek a szobrok és oltárok előtt, a reszkető gyertyafényben. Nem vette észre senki, nem tünt fel senkinek, hogy egy idegen áll a szenteltvíztartó márvány-medence mellett. Csend volt, csak a sóhajok, a léptek lábujjhegyező nesze s a kinti világ megszűrt lármájának tétova, monoton zúgása, a villamosok csengőinek csilingelése jött be a tárt ajtón. Senki se látszott törődni a másikkal, nem úgy, mint a zsinagógában, ahol beszélgetnek, köpködnek, krákognak és üzleteket kötnek. Ez valami furcsa, idegen világ, mintha a templom mindenestül valahol a magasságban lebegne, messze a földi dolgok fölött. Ez hát ezeknek a temploma ... S ott az Istenük is, a kereszt fekete fájára szegezve, a halál színére festve, mintha csakugyan igazi volna. A názáreti rabbi, Jesua, az ács fia ... Hm. Hiszen az ő istene is voltaképen, hiszen ő már református. Megkeresztelték, de abban a templomban nem volt semmi ilyen szobor, vagy kép. Meztelen falak néztek rá, s egy márványból faragott asztalra, szószékre emlékezett, semmi másra. A pap egyszerű fekete ruhában volt, bátran lehetett volna ügyvéd is, vagy orvos ... Ez, ez egészen más. Misztikus és megrendítő, félelmet keltő és ugyanakkor oly hívogató. Miért nem inkább katolikus lett? Ja, igaz, az ügyvéd tanácsolta, azt mondta, sokkal egyszerűbb megtanulni a hitágazatokat ... Hogy is volt? Mozgó szájjal, mintha ő is imádkoznék, mondani kezdte magában „Luther Márton a wittenbergi vártemplom ajtajára kifüggesztett iratában kimutatta, mennyire eltért a katolikus egyház ...“ Hirtelen abbahagyta és riadtan nézett körül, mintha megszentségtelenítette volna a helyet, s most a templom Istene lesújtana rá, büntető kézzel.

Lám csak ... Férfiak vetik a keresztet és meghajlik derekuk, ahogy térdelnek a szobor előtt. Két gyertya pislog a márványozott talapzaton s fölötte, virágok, meg a fény aranyában, egy női alak. Köntöse földig omló fehér, köpenye kék, akár az ég odakint, fényes délben. Vajjon ki lehet? És miért térdelnek előtte férfiak? Ezt nevetségesnek találta és volt egy gondolata, amit nem is mert egészen megfogalmazni. Innen visznek hát ezek erőt a világba? Most értette, miért oly könnyű elbánni velük, miért kerülnek mindannyiszor hátrányos helyzetbe, valahányszor meg kell ütközniök a magafajta emberekkel ... Micsoda erőt meríthetnek itt, a virágok, színek, finom képek, gyöngéd szobrok, zengő orgonák, festett ablakok csarnokában a kintvaló élethez? Halkká válnak, megadóvá, mint az a lehajtott fejű, mezítelen ember a kereszten, s gyámoltalanná, mint a színes ablakon botorkáló szárnyas gyermek-angyalok. Az ember a zsinagógában hallgatja a kántor üvöltő, borzongató énekét, amelyben mindig panasz, a bosszúálló Jahve hatalma, a szétszóratás keserűsége, a templom elrontásának fájdalma szólal meg. Haragot támaszt, bosszút ébreszt a világgal szemben, amely ma is Edom az igazi zsidó szemében, s mindenki, aki nem viseli testén a jelet, ellenség, akit pusztítani kell. Ahogy lehet ...

Csendesen megfordult.

Eleget látott és tanulságos volt ez a néhány perc. Megérte. Sok mindent elmondottak neki a falak, a képek, az aranyos oszlopok. Azt gondolta: ha ő az ország volna, hatalom, az ajtóba őröket állítana, éjjel-nappal s nem engedné meg, hogy illetéktelen betegye lábát a küszöbön és kémkedhessék e templomok titkai után. Hiszen aki ide belép, mindent tud, éppen úgy, mintha ő a legelső utcai járókelőt behívná a bankba és kinyitná előtte az üzleti könyveket, megmutatná neki a levelezést, meg a titkos feljegyzéseket, amiket Stern bácsi őriz a páncélszekrényben. Tudja: hol van ezeknek a kereszténveknek a gyengesége, s ki vannak szolgáltatva, mint a meztelenek annak, aki fegyvert tart a kezében.

(Folytatjuk.)

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Kinbelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-026. — Előfizetési ár egy évre 12 P, félévre 6 P, negyedévre 3 P. Egyes szám ára 24 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. offset-körforgógépén. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

FOGLYOK A KELETI CSATÁBAN

↑Váratlan vendégek bukkantak fel a szovjet tábori őrs háta mögött... A bolsevisták elölről várták a veszélyt, amely hátulról csapott rájuk megkerülték árkaikat a német gránátosok. Az arcokon riadt kétkedés, — foglyokká váltak.

Magasratartott kézzel bandukolnak hátra a páncélos rohammal szétszórt szovjet-csapatok első foglyai. Csak a puskót érkeztek eldobni s csodálkozó szemmel bámulják egyetlen kisérőjüket